

REVISTA VĂNĂTORILOR

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE

A VĂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ
PRIN LEGEA DIN 1 MAI 1923

VULTUR LA PRADĂ

Foto Max Bleich preparator

Uniunea Generală a Vânătorilor din România

RECUNOSCUTĂ PERSOANĂ MORALĂ PRIN LEGEA DIN 1 MAI 1923
SUB INALTA PROTECȚIE A M. S. REGEI
SEDIUL: STR. GENERAL CHR. TELB No. 9 bis. — BUCUREȘTI

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE:

ÎNALȚI PREȘEDINȚI DE ONOARE:

M. S. REGELE GEORGE AL GRECIEI și A. S. R. PRINCIPELE NICOLAE

PREȘEDINȚI DE ONOARE:

A. MOCSONYI, GH. NEDICI și N. RACOTA

PREȘEDINTE:

CONST. I. C. BRĂTIANU

VICE- PREȘEDINȚI:

Dr. I. COSTINESCU, G-ral G. GĂRLEȘTEANU, C. P. GEORGESCU, I. POP, GH. SCHINA
și ALEX. VASILKO

SECRETAR GENERAL:

Colonel ALEXANDRU DIMITRESCU

MEMBRII CONSILIERI:

General E. BALIF, Dr. I. BEJAN, Dr. EUG. BOTEZAT, I. BRĂTESCU-VOINEȘTI, GR. CARP,
Căpitan EUGEN CĂLUGĂRU, SIMION COMĂRZAN, CORNEL CRĂCIUNESCU, M. DRĂCEA,
HORIA LAZĂR, DIONISIE LINȚIA, N. MANTU, G-ral G. MANU, Prof. Dr. MEȚIANU, Colonel
ALEX. MICU, VALER NEGRILĂ, L. OANEA, PETRE IOAN, Dr. PHILIPOVICZ, G. PLAGINO,
Maior C. ROSETTI BĂLĂNESCU, G-ral SAMSONOVICI, N. SĂULESCU, Maior SCHNEIDER,
SNYDER R., Dr. L. SCUPIEVȘCHI, V. V. ȘTEFAN, I. STOICHIȚIA, S. TIPEI, Dr. G. UDRISCHI,
A. VOLOSCIUC, E. WITTING.

JURIUL ARBITRAL ȘI DE CONTENCIOS:

CORNEL CRĂCIUNESCU, LAURENȚIU OANEA, IONEL POP, GH. SCHINA, V. V. ȘTEFAN

COMITETUL DE REDACȚIE AL REVISTEI:

Dr. COSTINESCU, M. DRĂCEA, C. P. GEORGESCU, PETRE IOAN, GH. PLAGINO, IONEL
POP, Maior C. ROSETTI-BĂLĂNESCU, N. SĂULESCU, GH. SCHINA

CENSORI:

CAȚAFANI V., ȘTEFĂNESCU G., GOLESCU G. A., PĂNOIU ILIE, NEDELCU G.

CONTRIBUTII:

Membrii plătesc o cotizație anuală de Lei 300, în care este cuprins și abonamentul obligator la
„Revista Vânătorilor“ în plus și o dată pentru totdeauna o taxă
de înscriere în sumă de Lei 200.—

Societățile: plătesc o taxă fixă de afiliere de Lei 10 de fiecare membru până la 100, iar dela 100
înainte numai Lei 5. Ele plătesc un abonament obligatoriu la „REVISTA VÂNĂTORILOR de
400 Lei anual și o cotizație anuală de 20 de Lei de fiecare membru.

Abonamentul la „REVISTA VÂNĂTORILOR“ este obligatoriu pentru toți membrii „UNIUNEI“

**Scopurile U. G. V. R. cuprinzând interesele tuturor vânătorilor din
intreaga țară, toate Societățile de Vânătoare se pot grupa în jurul ei.**

Statutele U. G. V. R. se frimit la cerere contra 20 Lei în mărci poștale
Correspondența fără mărci pentru răspuns și cererile pentru interveniri la autorități, neîntovărășite de
timbre legale, rămân fără răspuns.

Ōrele de primire la Uniune: În toate zilele de lucru dela 9—1 și 4—6

Incepe

vânătoarea de Epuri !

Mai mult ca până acum, un
cartuş bun, puternic, cons-
tant **SE IMPUNE.**

Nu încercați cartușe de proveniență
obscură. Desiluzia va fi inevitabilă.

Cereți cartușe de marcă !

Dar nu vă mulțumiți cu firmă pe cutie, care nu spune nimic. Nu vă mulțumiți nici cu marca pe cartuş, care însemnează exclusiv marca tubului gol, ca de ex.: Piloni, Sellier Belloc, etc. Aceste tuburi le puteți cumpăra goale din comerț și le încărcați incomparabil mai bine și mai conștiincios decât improvizații și așa zișii „fabricanți“ care își mulțumesc existența numai toleranței publicului nostru consumator care nu cunoaște, de cele mai multe ori, calitățile elementare ce se cer unui cartuş bun, încărcat cu pulbere fără fum.

Iată aceste condițiuni esențiale, stabilite de Congresul dela Nürnberg, al principalilor fabricanți de cartușe din Europa :

1. Viteza alicelor, la **10 metri** de gura țevii, să fie de cel puțin 350 metri pe secundă.

2. Variațiunile la încărcătura de pulbere nu pot fi mai mari, la aceeași mărime de alice, ca maximum 0.02 grame (2 sutimi) dela cartuş la cartuş.

3. Incărcăturile de pulbere trebuie să fie adaptate mărimii alicelor, ele nu pot fi aceleași pentru toate mărimile.

4. Incărcătura de alice va putea varia, dela cartuş la cartuş cu maximum **3** grame.

Iată criteriile de bază ale cartuşului bun. Care din aceste condițiuni este îndeplinită de cartușele provenite d-la „fabricanții“ improvizați de cari vorbim mai sus ?? **Nici una ! Incercarea vă va convinge !**

Altfel stau lucrurile la cartușele produse de „Fabrica Română de Cartușe de vânătoare S. A.“ cunoscute și apreciate sub mărcile :

3 stele 2 stele 1 stea Vulpe
fără fum fără fum pulbere neagră pulbere neagră

La aceste cartușe se găsesc întrunite, cu prisosință, calitățile stabilite de congresul de la Nürnberg.

1. Viteza alicelor este la cartușele noastre, de 360—370 metri pe secundă. Ținem la dispoziția oricui certificatele „Standurilor de experiențe balistice“ din străinătate.

2. Variațiunile **maximale** la încărcăturile de pulbere fără fum din cartușele noastre, sunt de 0,015 grame, adică sub norma stabilită de congres.

3. Incărcăturile noastre de pulbere sunt stabilite la standuri cu aparate electrice și au fost adaptate diferitelor categorii de alice, după mărimea acestora.

4. Alicele conținute în cartușele noastre, în ceea ce privește greutatea lor, depășesc cu mult prevederile congresului fabricanților din Europa, de oarece nu numai greutatea, dar chiar **numărul alicelor** din cartușele noastre este identic la toate bucățile de aceeași categorie, la mărimile dela 3 mm. până la 6 mm.

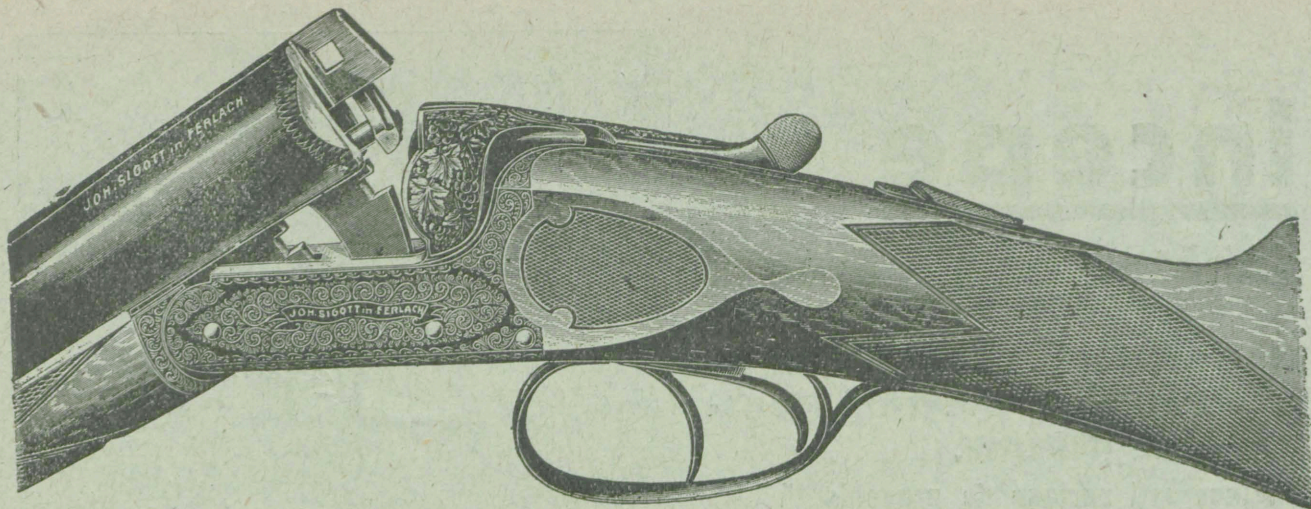
La alice mai mici variațiuni de 3—4 alice (la cele câteva sute conținute în cartuş) sunt toleranța maximală admisă de conducerea tehnică a fabricii noastre.

Acestea sunt fapte controlabile de oricine și dacă se mai adaugă și calitatea excepțională a fulminantului din capsele tuburilor noastre, apare ca evidentă **necesitatea imperioasă** ca vânătorul, în interesul propriu și în interesul uciderii rapide și fără chinuri a vânatului, să ceară pretutindeni, fără ezitare și fără a admite argumentele unor comercianți nepricepuți sau interesați, să li se vândă exclusiv mărcile numite mai sus, ale

**Fabricii Române de Cartușe
de vânătoare S. A.**

din

București, Soseaua Ștefan cel Mare 45

FABRICA DE ARME DE PRECIZIE IOHANN SIGOTT

FERLACH IN KARNTEN AUSTRIA

Oferă armele sale superioare Model 1933 care se disting prin construcție elegantă și precisă, prin cumpăneală perfectă, prin superioritate balistică. Premiate cu cele mai înalte distincții în țară și străinătate.

— „Grand Prix and Gold Medall“ Londra 1931 —

Atrage atențiunea deosebită asupra armelor sale :

Drilling-Hammerless, Express-Hammerless cu
două țevi

(pentru cartușe de înaltă viteză 7 × 65 sau Magnum 8 × 60) cu lunetă montată după dorință

Puști Hammerless și cu cocoșe. Carabine cu
repetiție

CATALOGUL ILUSTRAT SE TRIMITE DE LA FABRICA DUPA CERERE GRATUIT

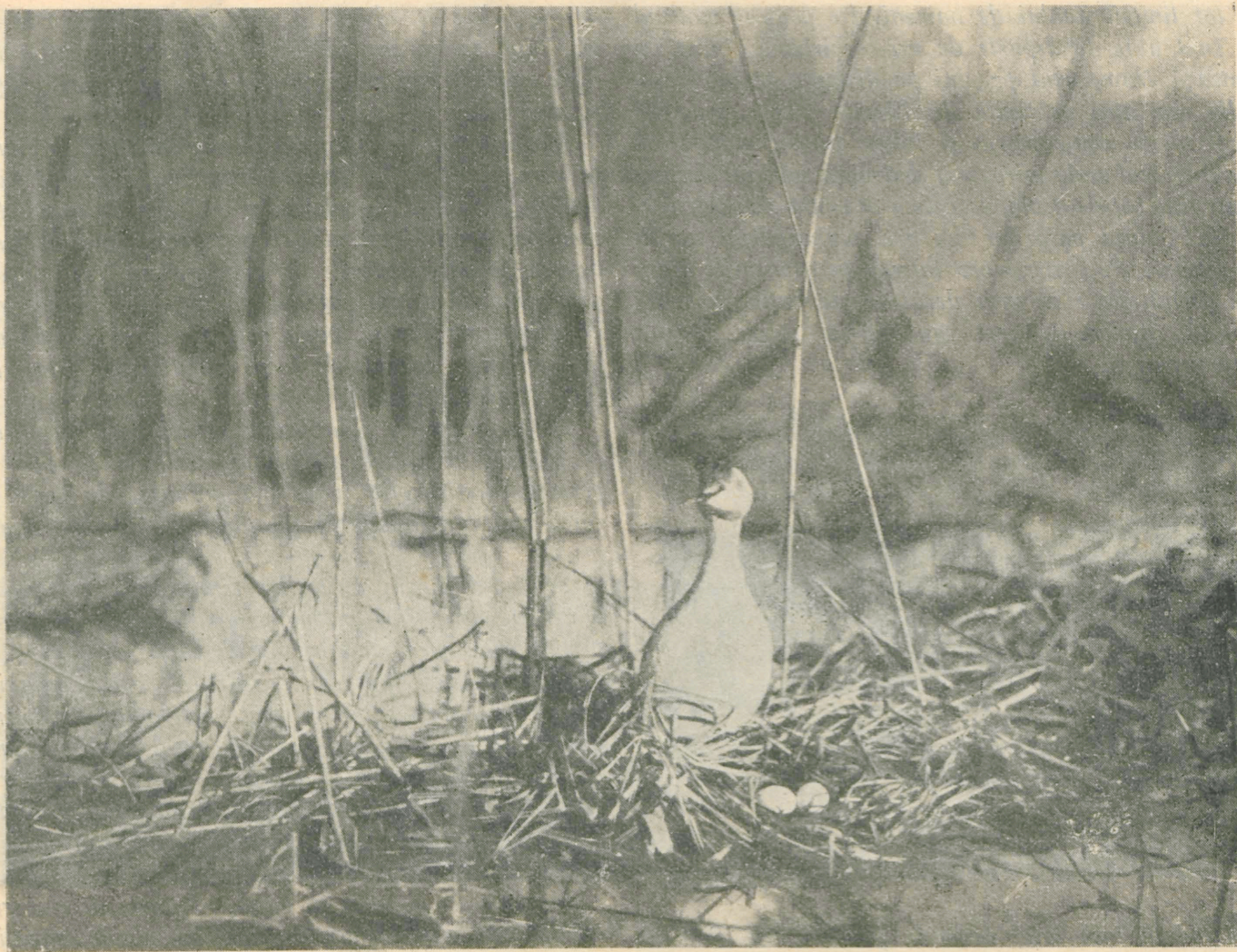
Comenzile se pot face prin Uniunea Generală a Vânătorilor (Str. G-ral Tell, 9 bis)

Către Vânătorii din România

Nu numai specialist în construcție de arme, dar în acelaș timp vânător pasionat, practicând cu deosebire în ținuturile românești, mi-am dat toate silințele să studiez condițiunile cele mai potrivite pentru a putea satisface orice cerere a vânătorilor români.

Dau garanție că armele furnizate de mine în România sunt fabricate din material de prima calitate și totuși cu prețurile cele mai avantajoase.

IOHANN SIGOTT.

Corcodel guterat la cuibul cu ouă

Foto Max Bleich, preparator

Colonii de păsări în Delta

de Colonel H. SCHNELL

Mulți dintre camarazii mei de vânătoare au văzut în film o colonie de păsări, alții au vizitat chiar vreuna, puțini sunt însă aceia care au pornit să descopere singuri o colonie și apoi să-și croiască drum până la acel loc de clocit al păsărilor de apă.

Aci în Delta Dunărei mai sunt încă multe de descoperit, multe de lucrat, pentru a câștiga o imagine completă a vieții păsărilor fără să mai socotim observările asupra migrațiunii păsărilor, care ar trebui neapărat organizată.

Ceace ne lipsește în primul rând, este o cunoaștere amănunțită a acestor locuri de clocire, compunerea lor după specii și posibilitatea de a le vizita, deoarece numai la puține dintre ele poți ajunge fără pregătiri speciale.

În general, coloniile de păsări sunt cam în acelaș loc, dacă ele n'au fost forțate să-și schimbe ținutul (desigurile de sălcii din baltă servesc ca schelet pentru cuiburi) din pricină că pescarii distrug cuiburile lor, incendiind porțiuni mari de stuf.

Aceste incendieri nu sunt făcute cu intenția de a distruge coloniile, ci pentru ca stuful vechi să fie

curățat cu scopul ca cel nou să poată crește, iar în acelaș timp se distrug o mulțime de plante acvatice care împiedecă pescuitul.

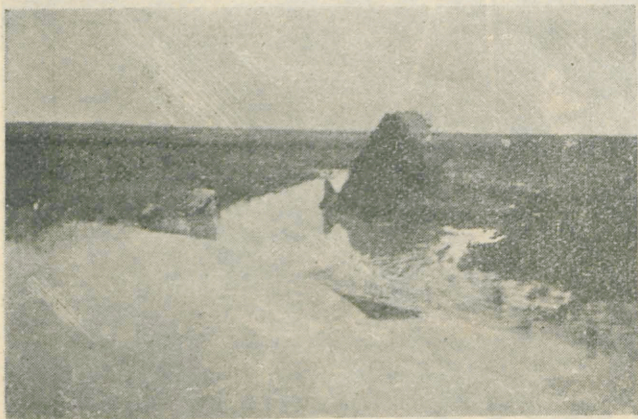
Toată lumea ar găsi că este dela sine înțeles ca pescarii cari sunt veșnic în baltă să poată informa pe oricine asupra locului unde se găsesc colonii, servind în acelaș timp și drept călăuze.

Este din păcate inexact. Pescarul în genere nu arată nici un interes pentru păsări. Interesul său este mărginit la vârșile și plășile cu care lucrează și aceasta pe un loc limitat, sau se interesează de ceiace i-ar putea servi la hrană, la un câștig hănesc oarecare, sau de ceace-i aduce o pagubă. Dacă descopere spre exemplu o colonie de pelicani, atunci o distruge complet; dacă poate să adune ouă cu ușurință, atunci aduce lotci întregi încărcate; dacă poate prinde sau împușca rașe găște sau lebede o face fără discuție. Pescarii care se ocupă cu prinderea vidrelor sau cu braconajul și umblă mult, pe timp de iarnă, ar putea da cele mai bune referințe, aceștia însă sunt în majoritatea cazurilor foarte puțin vorbăreși.

Mari suprafețe de baltă, nu sunt vizitate de loc

în tot timpul anului de oameni, fie pentru motivul că sunt atât de departe de vre-o chirhana, încât nu rentează transportul peștelui pe distanța aceea, fie că balta este atât de tixită de diferite plante aquatice încât nu se poate pescui și înfine pentru motivul că apa din locul acela miroase a hidrogen sulfurat deci nu poate trăi peștele acolo, deci n'au ce căuta nici pescarii.

Nici viața păsărilor nu are pretutindeni aceeași dezvoltare. Poți merge ore întregi pe canalurile lungi din Deltă, fără să vezi decât foarte puțin; o rață izolată, câți-va țigănuși sau câți-va stârci roșii și altceva nimic.

Chirhana
(Baza noastră navală)

Foto Col. Schnell

Deodată însă totul învie în jurul nostru. Sute de mii de păsări zboară de jur împrejur. Fie că ne apropiem de o colonie de păsări, fie că trecem printr'un ghiol care cuprinde o brană bună pentru păsări.

Avem în Deltă diferite colonii de păsări. Cele mai multe sunt amestecate, adică în aceeași colonie locuiesc mai multe specii. Aceste specii însă se separă pe clase sociale. Jos pe suprafața plaurului, al insulei plutitoare sau a prundoiului, precum și pe cele mai de jos crăci ale desişului de salcie, cuibărește ibisul (țigănușul) mai sus stârcul de noapte și cel galben (*Ardeola ralloides Scop*) apoi urmează stratul cuiburilor făcute de cormoranul mic, și cel mai sus se găsesc cuiburile stârcului alb mic. Impănate printre cuiburile acestei colonii, găsim pe sălcii mai groase, cuiburile stârcului cenușiu și purpuriiu.

Stârcul alb mare și Stârcul lopătar cuibăresc deoparte, fiecare într'o colonie aparte.

Coloniile de pelicani se găsesc în stuful cel mai des, sunt foarte ascunse și greu accesibile, numai astfel se pot feri oarecum de răsbunarea pescarilor.

Cu toate acestea tot se distruge câte una din aceste colonii. Am văzut la sfârșitul lunii Iunie trecând deasupra orașului Tulcea, stoluri mari de pelicani. Era semnul că pe undeva între brațele Chilia și Sulina, colonia lor a fost distrusă și în consecință pelicanii și-au părăsit locul de clocire.

Printre frunzele mari de nufăr, sunt cuiburile diferitelor specii de pescăruși, care plutesc în construcția lor primitivă prin verdele bălții.

Dacă vezi miile de păsări agitate, te întrebi fără

să vrei, de ce se adună în număr atât de mare la un loc, când se găsesc în balta întinsă atâtea locuri unde ai impresia că ar putea trăi mult mai liniștit și mai bine.

Motivul acestor aglomerări este ajutorul reciproc pe care și-l dau, în special împotriva celui mai mare bandit al bălților, cioara grivă. Dacă treci spre exemplu, printr'o colonie de pescăruși, imediat vezi cum te urmăresc ciorile și distrug sau fură ouăle din cuiburile de pe care au sburat păsările speriate de apropierea bărcii, până ce cade unul din bandiții înaripați, doborât de focul vânătorului, iar ceilalți pleacă speriați.

Astfel se păzesc chiar acele păsări cari nu trăiesc în colonii, acordându și ajutor reciproc în caz de pericol. Acest motiv îndeamnă găinușa de baltă și corcodelul să trăiască în apropiere, de cele mai multe ori.

Pentru a ilustra cititorilor felul cum se poate găsi o colonie de păsări în majoritatea cazurilor, voi povesti ultima mea călătorie de descoperire:

Pescarul meu, îmi comunicase că într'o anumită direcțiune, trebuie să se găsească o colonie. Am pornit așadar în lotcă mică și neagră, în doi. Întâi prin canale lungi apoi prin ghioburi mari și mici, trăgând când cu bobecile când cu vâsla când cu ghionderul, pe care pescarul îl mănuește din picioare la spatele bărcii.

Înaintarea cu lotca în baltă, depinde de locurile cu apă, de cele acoperite chiar cu plante aquatice și de adâncimea apei.

În cele din urmă am ajuns la canalurile strâmte tăiate prin marea de stuf, pe unde abia are loc lotca

Colibă pescărească

Foto Col. Schnell

și prin care trec pescarii să-și revizuiască vârșile așezate prin coturi.

Balta e inundată; Dunărea în creștere, revarsă prin canalurile și privalurile cu care e legată, prisorul ei de apă murdară, cu o putere de neînving, până în inima bălții. Apa Dunărei nu rămâne însă multă vreme așa murdară, deoarece plantele de apă o filtrează și abia la o depărtare de 1 km., este atât de limpede încât vezi tot ce se găsește pe fund.

Când apa din baltă este mare, este, și cel mai potrivit moment pentru recunoașteri dar și pentru

Când ne apropiam de colonia de păsări

Foto Dr. Stern

vânătoare. Apele mari îți dă posibilitatea să te duci cu barca chiar acolo unde — la nivelul normal al lor — ar fi imposibil.

Adese ori se întâmplă ca atunci când apele sunt mari, enormele insule plutitoare, plaurii, care când apa e mică sunt fixe de cele mai multe ori, se ridică și pribegesc pe întinsul apei, mișcând sub piciorul vânătorului care merge pe jos.

Cele ce vor urma vor lămuri mai bine pe cititor.

Luntrea noastră se împolmolește la sfârșitul canalului în stuf și acum încercăm înaintarea împingând-o și legănând-o spre laturi în același timp, pentru a-i face loc prin stuful des. Operația aceasta mai reușește câteodată vreme, până ce observăm după buruienile ce creșteau pe jos că suntem pe un teren aproape solid, și că nu vom mai putea înainta astfel. Coborâm așadar din barcă pe bucățica de teren imbibată cu apă. Stuful dinprejur este de două feluri: Tulpinile galbene și brune ale stufului din anul precedent înalte până la trei metri, sunt rupte în parte și incurcate în mod sălbatec de vântul puternic, altele au început să putrezească. Desimea aceasta este străbătută de tulpinile verzi și pline de sevă, care în lupta lor pentru soare au și întrecut cu vârful lor stuful bătrân.

Cunoaștem direcția, o pornim așa dar înainte. Pescarul apucă cu brațele stuful și încearcă să îndoaie tot ce a prins între brațe. Făcea impresia că se cățăra pe stuf în sus forțând, prin greutatea corpului său, să se îndoaie vârful.

Cu sistema aceasta se naște în pădurea de stuf o părție îngustă pavată cu stuf. Bineînțeles că nu poți merge cu picioarele uscate, dar nu te înfunzi în apă decât maximum până la genunchi. Drumul este schimbător, în parte solid cu rădăcini incurcate și înghețate, în parte cedează când pui piciorul iar apa bolborosește cu bășici de aer. Din timp în timp ne oprim și tragem cu urechea. Auzim țipetele și cârăitul păsărilor tot mai aproape. Astfel înaintăm încet, în părțitul stufului ce se rupe. Primele crăci de salcie pe care le rupem, ne arată că suntem în apropierea coloniei și tulpinile sau rădăcinile lor ne dă un rezim solid pentru înaintare. Nu poți vedea în nici o direcție, decât maximum câțiva metri, atât de des și înalt este stuful de jur împrejur. În fața noastră este o pădurice de sălcii subțiri la o distanță de circa 2 m., interval care ne împiedică accesul însă, din pricina unui canal adânc de apă, a cărui suprafață este acoperită cu lintiță deasă.

Încercăm să facem un ocol, imposibil însă, deoarece colonia este înconjurată cu apă, întocmai ca șanșurile unei cetăți; împiedecându-ne înaintarea.

Trebuie însă și vrem să ajungem la colonie, este programul meu pe ziua aceea, deci înapoi pe același drum până la barcă, care a rămas departe în stuf. Împingem pe cărarea călcată de noi, lotca, care prin greutatea ei sfărâmă stuful. Fără lotcă, am căutat locurile cele mai uscate relativ, deoarece părția noastră dinainte era în serpentină. Acuma trebuia să înain-

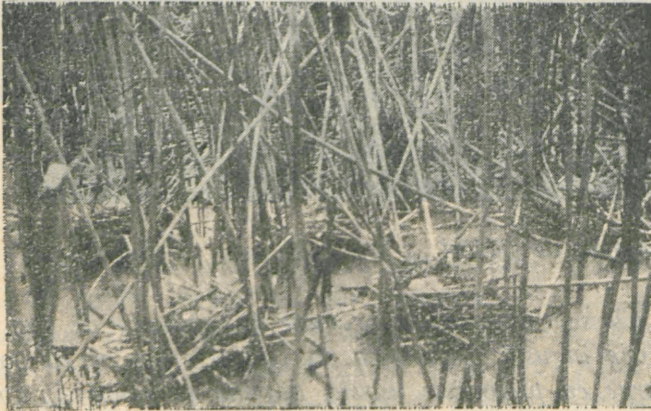
tăm cu barca, cam în linie dreaptă, lucru ceva mai greu, pe de altă parte avem un punct de sprijin, ne putem ține cu mâinile de marginea lotcei.

Această operație ne-a costat multă sudoare, deoarece soarele ardea cu neîndurare peste marea de stuf.

Pescarul bea mereu apă, ca și când ar fi vrut să sece balta și mie mi se lipise limba de cerul gurei, fiindcă nu mi-am luat decât foarte puțină apă de băut pe care trebuie s'o economisesc.

Însfârșit ajungem la șanțul cu apă adâncă, împingem barca înainte, întrebuițând-o ca punte. Mai mergem o mică distanță și suntem la colonia de păsări. Țigănușii, Stârcii albi și galbeni zboară încoace și încolo, cârâie și țipă în toate tonalitățile. Desimea de sălcii este albă de excremente, iar căldura zilei mărește mirosul tipic al coloniei de păsări.

Nu mai putem merge drept înainte, căci desimea de sălcii este în apă adâncă, care pare aproape neagră acoperind rădăcinile încălcite. Nu se mai poate vedea nimic verde, fiecare frunză sau fir este parcă ars de excrementele păsărilor.

Cuiburi

Înaintăm pe jos când la dreapta când spre stânga, ascultăm glasurile păsărilor pentru a ne putea da seama de întinderea coloniei. Peste tot, pe crângile sălciilor stau stârcii albi sus de tot, precum și stârcul galben, stârcul de noapte, cel cenușiu, și ibisul privesc mirați spre noi vizitatori neașteptați și nedoriți.

Însfârșit trebuie să ne înapoiem. Tragem încet, pas cu pas barca și o împingem înainte. Cel mai greu, este la coturile drumului croit de noi, unde trebuie ridicată barca când de unul când de cellalt capăt în sus și aruncată apoi pe trestie pentru a tăia colțul. Eu trag și pescarul împinge la capătul cellalt, ajungând astfel însfârșit în canalul strâmt pescăresc, de unde pescarul meu putea întrebuița ghionderul, astfel am ajuns mai lesne la colibă.

Din cele arătate mai sus reese faptul că pentru a ajunge la aceste colonii de păsări, trebuie multă osteneală și muncă. Informațiuni și recunoașteri trebuie să le faci singur întovărășit de pescari de încredere. Poziția acestor colonii trebuie să o fixezi în sebiște făcute de tine, pentru că diferitele bârți ale acestor localități nici nu corespund realității. Marele avantaj însă este soliditatea pescarilor cu care se poate lucra:

Ei sunt voinici și pot îndura multe greutăți nefiind de loc pretențioși, putându-se face cu ei în cel mai scurt timp, treabă foarte puțină.

În orice caz trebuie să se facă drumul accesibil la

Ghiol cu nuferi în Deltă

Foto Col. Schnell

mai multe colonii de păsări iar vizitarea lor, organizată, pentru ca păsările să nu fie prea des neliniștite și speriate.

Ar mai trebui lucrată o bartă în care să fie trecute toate coloniile descoperite precum și cele presupuse și lucrând sistematic să ajungem la scop.

Neapărat că o astfel de lucrare cere timp de mai mulți ani, Delta fiind mare și singurul mijloc de transport, barca, foarte puțin rapid. Dar și conlucrarea diferitelor autorități ca: Administrația Pescărilor, Grănicerii, Jandarmii etc., este departe de a fi ideală.

Sperăm însă că și aci va fi mai bine cu timpul, când organele acestor autorități vor prinde dragoste pentru lumea păsărilor și nu o vor vedea decât prin prisma care justifică întrebarea: Oare e bună friptura?

Tip de pescar oțelit

Foto Col. Schnell

Vor putea veni atunci și mulți vânători străini precum și prieteni ai naturii să găsească aci ce nu se poate vedea în toată Europa.

Le urez de aceia tuturor. La revedere în Deltă și cred că fiecare își va aminti cu plăcere de timpul petrecut aicea.

ATTAGEN

de Maior SCHNEIDER-SNYDER ROLAND

Cel mai mic dintre tetraonide, attagenul gurmanzilor greci și romani din vechime, despre care menționează că o delicată chiar Horațiu și Marțial, este ierunca sau găinușa de alun. **Bona asa** și ornithologia modernă îl denumesc, din pricina aceasta, „Tetrao bonasia“, recunoscând că face parte din nobila familie a tetraonidelor și amintind cu termenul *bonasia* de trecutul lui istoric ca mâncare aleasă, drept care a avut întotdeauna o mare trecere în lumea celor cu gusturi alese și a acelor ce țin mult la rotunjimea stomacului lor. Aldronandus, Gessner și Aitinger spun despre găinușa de alun că este singura pasăre pe care o poți da la mesele princiare chiar și a doua zi după ce a fost gătită („*auch am anderen tag nach dem Sy gekochet worden zu der speiss fürstellet*“).

Ungurii denumesc găinușa de alun „*császár madár*“ (pasăre imperială) denumire prin care doresc să exprime bunătatea cărnei ei.

Aldronandi zicea (ornit. p. 80) „Ungari Tschasar Madár, id est caesaris avem forte ab carnis praestantiam quasi caesari digna sit . . .“ iar Buffon (Hist. nat. des oiseaux t 3-ème p. 340). „La chair des gelinottes est exquisite et c'est à la, diton, que lui vient son nom latin „bonasa“ et son nom hongrois „tschasar madar“ (oiseau de César) comme si un bon morceau, devait être réservé exclusivement pour l'Empereur“.

Și iarăși Aldronandus (p. 84) spune: „Cibumprorsus nobilem et ferarium avium omnium laudatis si niam hanc avem praedicant: Ita ut principibus etiam interdum postridie quam cocta est appomatur sala avium aut omnio animalium fortassis“.

Spre decsebire de denumirea uzuală ungurească, în ardeal nu se mai numește găinușa de alun „csaszarmodar“, astfel cum o denumește și ornithologia maghiară, ci i se spune „magyarotyuk“ magyaro = alună tyuk = găină). Deci, denumirea germană Hasel — huhn, cea maghiară-ardelenească magyaro tyuk și denumirea românească găina de alun sunt absolut identice și în traducerea ad literam.

Această denumire își găsește justificarea în împrejurarea că găinușa de alun stă, de obicei în lăstăriș de alun (*Corylus avellanix* L.) și se hrănește de preferință — culegându-le ca pe un desert — cu florile masculine ale tufelor de alun; le mănâncă [cu mai puțin entuziasm pe cele de mesteacăn (*Betula alba*) și pe cele de arin (*Alnus glutinosa*).

Albertus Magnus a denumit mai întâi găinușa de alun *Bonasa*; dimpotrivă la cei bătrâni figura cu numele de Attagen.

Horațiu spune:

„Non afra descendat in ventrem meum,
Non attagen jonicus,
Jucundior, quam lecta de pinguissimis
Olivra ramis arborum . . .“

Iar Marțial:

„Quidquid pous hic et in de Verris
Mammis suminis imbricemque porci,
Communemque duobus attagenam
Mullum dimidium, lupumque totum“ . . .

Găinușe de alun

Văzută de pictorul Buddenberg (din Wild u. Hund).

În mitologia indogermană, găinușa de alun este socotită drept o pasăre profetică, aducătoare de belșug și o denumeau *Kapingala* sau *Tittiri*, ultima denumire fiind dată după sunetele naturale pe care le scoate pasărea.

Așadar s'ar cuveni ca acest membru mic din familia tetraonidelor să sufere o îndreptare a denumirii lui: Tetrao attagen sau Tetrao tittiri, în românește, pe scurt, *Attagen*, corespunzând denumirea pe care o găsim la Horațiu și Marțial. Valoarea culinară, pe care acest mic reprezentant nobil al tetraonidelor l'a avut și-l are până în timpurile noastre, o găsim în Schwenkfeld,

Flemming și Buffon, proeminente ale Boemiei și Sileziei, cari spun: „*Dintr'un vechiu obicei*, se dau în dar găinuși de alun, de sărbătorile paștelui. Chiar și acum a rămas vechiul dicton, în Stiria o — regiune bogată și renumită în găinuși de alun — că acela ce vânează într-o zi patru găinuși, le poate da în dar chiar și împăratului, care le va primi cu bucurie.

Cu siguranță că acei vânători, cari au clasat această nobilă „găinușe de pădure“ în rândul vânatului mare, au făcut-o din punct de vedere idealist. Ea face parte din vânatul mare, atât din pricina originii ei, cât și din pricina singurului mod vânătoresc de împușcare, chemând-o cu „fluerița“ în zile de toamnă, pline de poezia pădurei și a muntelui. Este un vânat și un mod de vânătoare ce nu poate mulțumi pe vânătorul de record, motiv pentru care vânătoarea găinușei de alun nu-l va entuziasma de fel.

Vânătoarea găinușei este idealul vânătorului ce colindă singur, pentru fanaticul îndrăgostit de poezie, de munți și de păduri. Vânătoarea de toamnă cu fluerița

cere, pentru vânător, o cunoștință profundă a condițiilor de traiu și felului de viață a găinușelor, precum și îndemănare la întrebuintarea fluerașelor, ce sunt fabricate de către adevărații vânători de găinuși, chiar de mâna lor. De acolo poezioara germană foarte justă :

„Der fängt kein Haselhuhn,
Der ein rauhes Pfeifen beginnt
Und wer nicht fein will tun,
Auch Keine Maid gewinnt“.

(Fr. v. Kobell, Wildanger)

Vânez găinușile de alun de pe vremea când aveam 12 ani; așa dar de vre-o 38 de ani. Vânam și primăvara, pe vremea când era permis de lege și apoi toamna de când legea interzice vânatoarea de primăvară.

Pe vremea când în Predeal nu existau încă vile iar plăiurile coborau până în șosea, pe vremea când în România nu existau permise de port armă nici de vânatoare, de atunci începe cariera mea vânătorească la găinuși de alun, și plecam în munte având o armă „cu țilindră“.

Vânătorii țărani, admirabili cunoscători ai vânatoarei de găinuși, meșteri în fabricarea fluierțelor și a mânuierei lor, au fost primii mei profesori. Contingentul de găinuși era foarte bun, ba chiar bogat. Nu ne rezumăm numai la vânatoarea cu fluierța, ci împușcam și mai multe exemplare, după ce se lăsau în copacul în care dormeau noaptea. Acest fel de a vâna nu se poate practica decât înainte de răspândirea stolului și, chiar după răspândire, numai dacă cunoaștem copacii aleși de găinuși pentru dormit. Chiar prin natura acestui sistem de vânatoare, se împușcă găini, lucru care privit prin prizma vânatoarei moderne, trebuie considerat nevânătorească.

Găina trebuie neapărat ocrotită. Cocoșul și găina au acelaș penaj. Semnul de recunoaștere al masculului este numai pata neagră pe gușe, care nu apare decât toamna, când își schimbă penajul, dispărând în urma năpârlei de primăvară.

După aceasta, atât cocoșul cât și găina au aceeaș pată gălbue la gușe, astfel încât nu se mai pot deosebi. Această imposibilitate de recunoaștere a sexelor durează dela începutul lunii Iunie până la jumătatea lui August la cocoșii bătrâni, iar la cei tineri până la sfârșitul lui August. Pata de pe gușe este mai închisă la cocoșii bătrâni și mai deschisă la cei tineri, până la jumătatea lui Septembrie, când dispare și această nuanță având amândoi pata neagră pe gușe care bate n albăstrui. De aci înainte începe greutatea mare de a deosebi pe cocoșii bătrâni de cei tineri, chiar pentru vânătorul încercat. Singurele deosebiri constă în mărime, cel bătrân fiind mai greu iar nuanța coloritului pe piept mai deschisă la cocoșul tânăr.

Vânatoarea cu fluierța începe la 1. IX., iar în urma experiențelor făcute am constatat că ieruncile răspund mai bine, în intervalul dela 15 IX., până la 15 X. și, în special, când alternează zile și nopți răcoroase cu zile scaldate în soare.

* * *

Căzuse multă brumă în timpul nopții, dar a doua zi, razele calde de soare scaldau peisajul de toamnă frumoasă, de pe cerul fără nori, de culoarea azurului.

Atmosfera era limpede, așa cum numai la munte poate să fie, încât vărfurile și crestele munților, încărunțite de zăpadă, păreau că sunt atât de aproape de le poți atinge cu mâna. Arborii din pădure străluceau în haina lor de toamnă, o orgie de galben, roșu-bronzat și galben-bronzat.

Fructele Frasinului se aprind în razele soarelui.

În doi, o pornim în pădurea de toamnă, eram doi prieteni, vânători de găinuși de alun, cunoscând, de pe vremea silarilor și a bății cocoșilor de munte, locurile unde se țineau găinușele, locuri pe care le țineam în evidență. Încă din zilele căldute de primăvară, întâlneam pe cărările singuratiche și tăcute ale codrului, găinușele; le auzeam chemarea în timpul orei misterioase când treceau sitarii și adesea ne speria un fâlfâit de aripi, care se auzea dintr'un stufiș de alun, din ramurile unui arin sau mestecăn, de unde găinușa culegea fructul bărbătesc. Erau pe atuncea doi, cocoșul și găina, care până în toamnă si-au crescut progenitura, formându-și o familie numeroasă, care la rândul ei s'a răspândit, găsindu-și fiecare un tovarăș, din alte stoluri apropiate și iarăși sunt perechi, întocmai ca și cei bătrâni, înfruntând împreună iarna, pentru ca astfel să aștepte re-deșteptarea primăverii, când dragostea va mișca micile lor inimioare pentru împerechere.

Se vede în nisipul drumurilor părăsite din pădure, locul unde au clocit găinușile. Loc foarte bun. Acolo ne așezăm, mascați de tufișuri și cu vedere în două direcții diferite.

După aceasta intonăm chemarea cocoșului bătrân, întrebuintat de obicei: tsiu-tsi-tsi-tsi-tsi-tsi-tsi-tsi. Repetăm chemarea cu pauze scurte, trăgând între timp din lulea. El răspunde cu răspunsuri tăcute; apoi iar chemăm.

Se aude sgomot în frunzele uscate, el se apropie și chiamă iarăși, pentru a apare deodată în drumul părăsit, cu creasta ridicată și aripile umflate și strigă: tsiu tsi-tsi-tsi-tsi-tsi-tsi-tsi-tsi, unde ești tu intrusule? Și apoi îl culcă plumbul odată cu detunătura.

Distanța era de 40 m. Pentru o lovitură normală prea departe, deoarece, pentru cocoșul de alun, se cere o lovitură bună dintr'o armă care trage bine și cu alice nici prea mici și nici prea puține; altfel nu rămâne pe joc. Un cocoș de alun rănit este un vânat pierdut. Nici câinele nu-l mai poate găsi decât în cazuri rare.

Dacă mai are putere se urcă într'un pom se lipește de tulpină și se ascunde printre împletiturile de crăci, și rămâne acolo până moare și cade jos unde-l găsește vulpea.

Din pricina aceasta, eu vânez și la calibrul 12, numai cu alice 3.5 mm., procedeu care este bun, chiar dacă ar fi să considerăm că vulpea cea cu gusturi fine, vine la chemarea cocoșului de alun, iar alicele de 2.5 mm. nu sunt suficient de mari pentru cumătra.

Pornim mai departe un kilometru. Prevederea cu alicele mari se găsi justificată, pentru că deși a răspuns un cocoș, apare din desimea de ferigă înainte de so-

sirea lui, o vulpe, pe care o culcai la pământ la nasul prietenului meu. El, un adept fanatic al calibrului 20 și a alicelor de 2.5 mm., a trebuit să stea inactiv, lăsându-mă pe mine să ucid vulpea în fața ochilor și la nasul lui; un hap cam amar și greu de înghițit pentru un vânător pasionat, și cu atât mai amar cu cât pe vremea aceea blănarii plăteau 1000 de lei o blană! Am râs satisfăcut, căci o mai bună lecție de balistică ca aceasta nu se putea da. Bine înțeles că au dispărut toate găinușele deasemenea și cocoșul; noi nu disperăm însă. Inconjurăm pe departe locul de unde a răspuns cocoșul, ne așezăm de partea opusă și fluerăm. Cocoșul răspunde, vine alergând pe jos, ascultă din când în când, răspunde din nou, apoi ascuns în tufe strigă cu neîncredere, dar însfârșit apare la marginea unui muriș unde îl ajunge focul prietenului meu. Bine înțeles căzuse, dar în ce hal. Alicele mari rupsese penele de pe gușe, smocuri de pene intrase în piept și aproape că nu mai era de întrebuintat. *Cibus laudatissimus* nu mai putea fi niciodată, dar nici *raro laudatissima*. El trăsesse cu alice de 4,5 mm.!

Sfârșitul senzațional nu sosise încă. Traversam o vâlcea și o desime, și când ne găseam pe versantul muntelui Piatra Mare, hotărâsem, ca în considerare că el avusese neșansă și eu atât de mare noroc cu vulpea, să tragă numai el în cocoșul ce urma să-l chemăm.

Lucrurile au și mers conform planului.

Cocoșul vine în cărare și prietenul meu trage.

Dar cât de mare a fost detunătura, și cât de sus a sărit pământul din gaura ce se născuse acolo unde trebuia să zacă cocoșul mort! Prietenul meu trăsesse cu țeava stângă, în care încărcase ca măsură de prevedere, în trecere prin desimea unde se putea găsi mistreți sau chiar urși, un glonț Brenneke. Carțul cu glonțul îl uitase în țeavă, trăgând cu el în cocoș. Ac sta a fost motivul că în loc de cocoș de alun,

n'a rămas decât o gaură enormă în pământ. Ce să-i faci, cu un drilling nu ți se pot întâmpla asemenea lucruri; eu aveam drilling și el a rămas cu învățământul: „numai drilling în asemenea terenuri“.

În ziua următoare am avut iară vânătoare. Noaptea căzuse brumă groasă, terenul era umed. Cocoșii pe care-i chemam soseau în sbor vijelios oprindu-se în copaci.

Dacă nu tragi în clipa când se așează pe cracă, ci faci exerciții de tragere, s'a dus cocoșul înainte de a răsuna detunătura și pe acest cocoș nu va mai fi posibil să-l chemi pentru multă vreme. La fel se întâmplă și cu cocoșii pe care îi chemi greșit.

Pentru aceste motive, obișnuiesc mereu să mă interesez — când este vorba de terenuri aparținând societăților — care este locul unde vânează membrii societății la găinuși.

Chiar în terenuri bine populate cu găinuși, mi s'a întâmplat, ducându-mă în urma vânătorilor care ademeneau prost, să vânez mai multe zile în șir, fără să împuşc nimic. Cocoșii răspundeau însă nu se apropiiau. Erau speriați de brânzoi.

În Carpații noștri se găsesc ținuturi îndepărtate încă foarte bine populate cu ierunci. Dar și pe aceste terenuri, trebuie să te declari foarte mulțumit dacă poți vâna într'o zi 3—4 bucăți. În 38 de ani de vânătoare numărul maxim de cocoși vânați într'o singură zi, au fost cinci. Am avut zile de vânătoare bune, foarte bune, chiar, în terenuri admirabile când nici un cocoș nu răspundea la chemare. Și ieruncile au zilele lor de rea dispoziție!

Vânătoarea ierunței prin munți, în pădurile îmbrăcate de toamnă, ne dă atât de multe bucurii vânătoarești, încât zilele cu ghinion nu pot supăra pe vânătorul pasionat, care an după an așteaptă cu nerăbdare ziua în care poate vâna din nou atagenul!

Când îmbătrânesc unii vânători...

de AL. CAZABAN

Un trecător îmi aținu calea... Din mijlocul unei fețe necunoscute, două sticle negre mă priviră stăruitor.

Necunoscutul era îmbrăcat sărăcăcios: Surtucul, după croiala care nu se potrivea de loc pe trupul slăbănog, se vedea bine că-i de căpătat. La coate, era așa de ros că îi se vedea urzitura stofei.

Purtătorul acestor vechituri, se sprijinea pe un băț gros cu mânerul adus — un fel de cârjă.

Mă gândeam că îmi va cere, poate ceva de pomană dar mă întrebă, liniștit fără tremur în glas:

— Nu mă mai cunoști, cucoane?

Mă apleca-i ușor ca să-l văd mai de aproape. N'am putut însă să-i prind privirea ori să deslușesc culoarea ochilor, așa de negre erau cele două sticle încrustate parcă în ocolitura de sub frunte.

— Ia-ți ochelarii ca să-ți văd ochii!...

Râzând, necunoscutul îmi îndeplini dorința.

Ochii mici și negrii cari licăreau cu neastâmpăr, îmi

amintiră pe acei oameni deprinși să pândescă. Dar atâta tot.

— Nu-ți aduci aminte nici acum? — se miră, cam necăjit străinul din fața mea.

Dădui din umeri nedumerit.

— Cum, cucoane, m'ai uitat așa de repede?... Pe mine,... pe Picior de drac?

Izbucnii:

— Dumneata moș-Toader?... Cine și-ar fi închipuit! Da, știu că te-ai schimbat de tot!...

— E și vreme!...

Picior de drac! La evocarea acestui nume, toată strada gătuțită de zidurile colțuroase ale clădirilor, toată fătăiala trecătorilor și tot șiragul trăsurilor și al automobilelor, toate, toate acestea se risipiră, pierând din fața mea... Vedeam acum întinderi nesfârșite de miriști și porumbișuri, pătate de pārloage cu ierburi și mărăcinișuri încălcite... Vedeam coclaurile obositoare pe cari

le-am bătut în tovărășia unui vânător voinic, cu barba deasă, cu o șapcă albă.. Mergeam sub soarele fierbinte de August, țesând lanurile în lung și lat. Picior de drac!... Da e el, acest necunoscut care se reazămă în cârjă și care, înainte răscolea ierburile și bălăriile cele mai dese, stârnind, dela picior, cristeiul cel șiret și urmând cârdul de potârnicchi, ca cel mai bun prepelicar...

— Da, moș-Toader, îmi aduc aminte de dumneata!... Te rog iartă-mă că nu mi'am dat seama mai repede...

De bucurie i-am strâns amândouă mâinile, cu căldură.. Și cum să nu măbucure această revedere, când moș-Toader a fost acela care m'a făcut să simt fiorul și taina vânătoarei! Da taina vânătoarei!...

L-am luat apoi ușor de braț:

— Haide moș-Toader, hai unde-va să vorbim în taină, să ne aducem aminte de peripețiile noastre, de suferințele îndurate și de plăcerile simțite împreună!...

Când păși ca să trecem strada, băgai de seamă că șchiopăta puțin...

— Da, la picior ce ai, Picior de drac?...

— Nu mai sânt picior de drac!. Se duc dracului și picioarele!.. Reumatismul, cucoane, mă sfredelește rău. Balta m'a dat gata cu afurisiții cei de bicași!...

Călcam, aproape mândru, alături de moș-Toader!... Când vre-unul din cunoscuți se uita chiorăș la mine că umblu, în centrul capitalei, în tovărășia unui astfel de jerpelit, îmi venea să'i strig: „știi tu, cine'i moșneagul ăsta?... E moș-Toader... E picior de drac!... Face *doubléc*“ la becașine, mă!.. Stârnește dela picior, orice fel de lighioană și stătea la masă cu prințul Sturza!.. Dar cui oare i-ași fi vorbit?... Numai un vânător m'ar fi priceput că aveam dreptate să fiu mândru de un astfel de maestru!

Fiindcă moșneagul începuse a șchiopăta rău, am oprit o trăsură. L-am dus tocmai la periferie, într'o cârciumă de acelea unde trag țaranii, atunci când nevoile îi aduc la oraș. Și unde puteam sta de vorbă mai bine decât într'o astfel de cârciumă!...

Moș-Toader golea paharele, fără popasuri lungi, ca și când s'ar fi întors după o alergătură de o zi întreagă. Un lucru nu pricepeam: Cu cât bea, cu atât parcă se întrista.

Când l-am întrebat de ce poartă ochelari, oftă:

— S'au dus dracului și ochii!...

— Și ce bine vedeai...?

— Ca uliul, cucoane!... Ți-aduci aminte când ți-am găsit briceagul în mijlocul mlaștinilor dela Cârniceni?... Și doar trecuseră trei zile de când îl pierduseși... Numi-ai spus: „Moș-Toader, am pierdut briceagul în mlaștină, cam lângă grindul cu sălcii... Și eu ți l-am adus.. Ruginit nu'i vorbă, dar îl găsisem.

— Da, era ruginit...

De cinci ani coane, n'am mai pus mâna pe pușcă!. Și ea a ruginit. Acum, n'o mai am.. Mi-am vândut lipajul și geanta și cartușiera... Tot dichisul l-am vân-

dut!... Mai bine îmi găseam moartea într'un puțpărăsit depe Bărăgan, decât ajungeam așa zile!...

— La București, de ce ai venit?

— M'a adus domnu Virgil Stroiescu, inginerul... Trebuie să-l știi... vânător bun... Pe prepelițe le bate de le stânge... Și sitarist neîntrecut... Mă ține pe lângă el, să'i mai văd de câini.. să'i drisez... E om de treabă, ce să zic?... Dar cam pretențios!... (Necăjindu-se:) Auzi să'i scald eu șarlele!. Să mă ierte!.. Mie îmi strângea mâna și Bizideaua Sturza și prințul Ghica!... Acu, s'a stricat lumea domnule!. Nu mai sunt boeri adevărați ca alt'dată!...

— Așa'i moș-Toader...

— Câte-odată, inginerul mă ia la moșia lui din Te-leorman.

— Atunci, e bine..

— Și bine și rău!.. E bine că mai văd soarele răsărind și apunând... Mă duc la pădure s'o aud șoptir.d... E rău cucoane, căci mă prinde o jale mare când îmi dau seama că d'abia mă târâi pe drumurile dintre miriști și porumburi... Câte-odată, când tot sațul doarme, eu ies afară din casă și mă așez pe o buturugă din curte, și mă uit lung la stele... Și zău că mă prinde plânsul când aud pe sus, în văzduh, strigătele găștelor care se abat spre balta întinsă din capul moșiei.. Ași vrea să mă scol, să-mi iau pușca și să pornesc spre iaz, dar s'a isprăvit!. Nu mai am nici picioare, nici ochi, nici mâini...

— Las, nu mai plânge!

— Cum să nu plâng!... Într'o zi nu m'am pomenit cu un iepure care se așezase poponeț în drum, și mișca așa dintr'o ureche că parcă mi-ar fi dat cu tifla!. De necaz, am svârlit cu cârja după el...

— Și l-ai cotonogit, încalte?

— Cum să nu!... i-am rupt un picior, că nu degeaba îmi zice lumea: Picior de drac!

— Și ce a făcut iepurile?

— Ce să facă? Ia, când s'a văzut schiop, s'a aplecat, a luat cârja de jos, a pus-o sub o labă din față și, țupa-țupa, a intrat într'o leasă deasă din marginea porumbului...

— În sănătatea dumitale, moș-Toader! tot vânător ai rămas, măcar că nu mai ai pușcă, nici picioare, nici ochi!...

Și am ciocnit, râzând, paharul.

Moș-Toader se ridică, își așeză ochelarii, făcu un gest vag de amenințare și murmură:

— Auzi, să'i scald eu șarlele!

* * *

De atunci, nu l-am mai văzut... De multe ori însă când vremea e umedă și când în fluerul piciorul stâng simțesc sfredelituri, îmi apare ca în ceață, bătrânul vânător, cu surtucul ros, răzâmat în cârjă...

COLONII DE PĂSĂRI ÎN DELTĂ

Oaspeții străini, înapoiindu-se dela o colonie de păsări

Foto Dr. Stern

Câinele Vânătorului

de ÖTVÖS BALASZ

Câine universal de vânătoare, înțeles în acel sens, ca un singur câine să îndeplinească cerințele vânătorului la tot felul de vânat, nu există. Câini de utilitate multiplă, cari îndeplinesc condițiunile pentru mai multe feluri de vânat, chiar dacă sunt rari, dar se măgălesc.

Precum există mai multe feluri de vânat, și metodele de a vâna sunt și ele de mai multe feluri, tot astfel sunt și câinii de mai multe feluri, de mai multe soiuri.

Câinii de vânătoare, cunoscuți și întrebuințați astăzi la vânătoare, se grupează, cum urmează:

1. Câini alergători (copoi)
2. Câini stărnitori (spanioli)
3. Câini de aret (prepelicari)
4. Câini aportori (retriever)
5. Câini de vizuină.

Să luăm dearândul aceste soiuri specificând rolul și atribuția lor.

1. Copoi

Mentalitatea vânătoarească de azi nu mai permite întrebuințarea copoiului, decât în cazuri de tot speciale,

dar s'ar putea elimina de tot, el fiind un adevărat anahronism. S'ar putea lipsi de copoiu chiar și acei vânători, cari susțin că pe terenurile lor nu se poate vâna altfel, decât cu câini gonitori de vânat. Înțeleg „copoiul“ în sensul, cum se înțelege în general adică un fel de câine de origine obscură, amestecat cu sânge de câine ciobănesc, de prepelicar etc. Admit însă copoiul de rasă pură, inteligent și dresat astfel ca la un semn dat să vie înapoi, dar nu să mâne vânatul ore chiar o zi întreagă, ca o fiară sălbatică, până ce reușește să răpună biata căprioară, care scăpată de arma vânătorului nu scapă de bestia înfuriată, care o mână până ce nu mai poate să fugă.

Unde vânatul este considerat drept patrimoniu național, în acele țări vânătoarea cu copoi este interzisă, sau cel puțin limitată. În unele din aceste țări legea nu oprește vânătoarea cu copoi, totuși vânătorii s'au lăsat de copoi și în caz de nevoie vânează cu un fel de câine gonitor cu picioare scurte, baset-copoi (nemțește „Dachsbracke“) sau cu baseți, cari câini fiind cu mult mai puțin iuți și rezistenți decât copoiul nu urmăresc vâ-

natul până ce-l scot chiar și din terenul vecinului al treilea și mai ales că acești câini se pot întrebuința și ca „limieri“ adică să caute vânatul mare rănit sau căzut mort.

Să nu creadă amatorii de copoi că vorbind de copoi nu spun decât teorii. Cunosce copoi din practică, fiindcă am vânat cu ei câțiva ani de-a rândul — înainte de războiu — cu acele „bestii“, pe care le numeam și eu copoi, pe cari le credeam eu ca indispensabili pentru vânătorul de munte.

Acei vânători amatori de copoi, cari țin cu dragoste la „martorii vremurilor frumoase“ găsesc scuze pentru favoriții lor, zicând, că acești câini sunt „câini pentru mistreți“, dar ași vrea să-i văd eu pe acești câini pentru mistreți, atunci când în bătae nu sunt porci, ci căprioare etc. Câți din ei se vor întoarce înapoi la stăpân, fără a mâna căprioare?! Dacă ar fi așa toți copoii ași zice și eu că merită și ei să fie tovarășii vânătorului corect, să-i numim cu drept „martorii vremurilor frumoase ale zilelor de vânătoare care nu se pot uita“.

Iar dacă vrem să fim drepecți, trebuie să recunoaștem că adevărații câini pentru porci sunt câinii ciobănești ai ciobanilor din munți. Ar fi bine să se facă o selecționare rațională din câini ciobănești apți de la sine pentru vânătoarea la porci și să se creeze din ei o rasă pură de câini pentru mistreți.

O varietate aparte a copoiului este „copoiul par force“ (englezește : fox hound) care însă astăzi nu mai servește scopuri vânătoarești. Pe noi, vânători nu ne interesează și de aceea nici nu vorbim de ei.

Ne interesează însă o varietate a copoiului, care însă de mult este o rasă aparte creată prin selecționarea copoilor apți pentru urmărirea vânatului mare rănit. Acesta este limierul. Câine german cu două varietăți: hanoveran (mai greoi, pentru șes) și bavarez (mai ușor pentru terenuri greu de umblat). Limierul aparține clasei câinilor de vânătoare, singurul câine demn să întovărășească vânătorul de vânat mare. Păcat că la noi în țară nu s'a introdus încă. Datoria vânătorilor de vânat mare ar fi, să introducă acest câine nobil și la noi și să-l prăsim rațional. (În Ungaria, unde departe de a fi atâta vânat mare ca la noi, s'a revenit asupra limierului, s'a înființat din nou o unune a crescătorilor de limieri și se aranjează nu numai expoziții dar și concursuri pentru acest câine nobil).

Până ce se introduce și la noi limierul, trebuie să recurgem la un fel de suplinitor al lui, care va fi bassetul german (francezul e prea greoiu) cu varietățile: păr scurt, păr aspru și păr lung. Ar fi crescut rațional și dresat cât este posibil ca un adevărat câine de utilitate multiplă, care ar înlocui copoiul, limierul, ne-ar face treabă bună și la vizuină. De fapt are și el ca strămoș pe copoiu, cu toate că este o rasă foarte veche, despre care pomenește chiar și Xenophon.

În urma vânatului mare rănit corespunde de multe ori și prepelicarul german dacă este prăsit și dresat anume. S'au făcut încercări și cu foxterierul, dar n'au dat rezultate bune.

Chiar dacă se găsește câte un câine, care să înlo-

cuiască limierul, totuși nu ne putem lipsi de el, fiindcă limierul e specialist perfect în meseria lui.

2. Câinii stârnitori

Chemarea copoiului era să ridice vânatul mare în codrii seculari, în pădurile de mare extindere și să-l mâne, până ce vânatul gonit de câine trecea pe la vreo țiuțoare unde stătea vânătorul la pândă.

Câinele stârnitor s'ar putea numi „copoiu en miniature“ adică tot un fel de copoi, care însă diferă în multe de copoiu. Câinele stârnitor are chemarea să ridice vânatul mic din locurile tupoase, spinoase, unde vânătorul nu poate să intre. Nu mână însă vânatul departe, ei numai îl scoate din culcuș îl ridică, aleargă după el câțiva metri, până ce-l „pune pe picioare“ și astfel vânătorul, care nu stă pe loc, ci merge în direcția luată de câine, poate trage în el. Tocmai din acest motiv câinele trebuie să rămâe aproape de vânător (chestiune de dresaj) căci, dacă ar merge departe, n'am putea trage în vânatul stârnit. Englezul îi zice și acestui câine (ca și câinelui de aret) gundog, adică, câine care trebuie să rămâe în bătaea armei. O altă chemare — și mai importantă ca cealaltă — este, ca, câinele stârnitor să fie un bun căutător și aducător de vânat rănit, mort. Și într'adevăr această rasă este un aducător par excelențe, cu această însușire moștenită din părinți, adică este aducător de la sine, fără a fi anume dresat.

Câinii stârnitori sunt de două feluri.

1. De origine engleză (însă din strămoși spanioli) ziși „spanieli“. Au mai multe varietăți dintre cari pe noi nu ne interesează, decât cocker-ul care e ceva mai mare ca foxterierul și springer-ul, care e numai cu ceva mai mic decât prepelicarul.

Culoarea spanielilor poate să fie unicolor brun, sau negru, ori alb cu pete maro, și negre. O culoare foarte preferată de germani este culoarea sură (alb amestecat cu fire negre) fie unicolor sur cu capul negru, sau sur cu pete negre.

2. Câinele stârnitor german, (Wachtelhund) de mărirea spaniolului springer și de culoare unicolor brun rar sur (alb cu fire maro) și pete maro.

În ultimi ani wachtehund-ul se întrebuințează cu bun succes în loc de limier, de altfel însă chemarea lui este aceeași ca a spaniolului.

Toți câinii stârnitori au părul lung, ca să fie feriți de spini, și fiindcă au temperament foarte vioiu, dau mereu din coadă, li se taie coada, ca să nu lovească cu ea în spini, să nu o rănească.

3. Câinii de aret

Evoluția câinilor de vânătoare începând dela câinele gonitor cel mai primitiv, trecând prin limier și câine stârnitor, a ajuns culmea dezvoltării în câinele de aret, zis prepelicar. Cel mai inteligent, cel mai multilateral din toți câinii, unii din ei aproape universali, s'au perfecționat prin selecționare și dresaj sistematic, astfel că multe însușiri, care de origină nu se moșteneau, dar adaptate prin dresaj sistematic, astăzi se moșteneză din părinți: d. e. pontarea vânatului și altele).

Aproape fiecare națiune și-a creat prepelicarul său național adaptat mediului din țară care s'a creat.

Primii care au prăsit intenționat prepelicali au fost spaniolii, cari însă azi nu mai au prepelicarul lor vechiu, strămoșul celorlalți prepelicali.

Prepelicarul (și spaniolul) spaniol trecut în Anglia a devenit prin mai multe încrucișări strămoșul prepelicarilor engleji, care astăzi au trei varietăți.

1. *Pointer*. (Se pronunță cum e scris, dar nu cu expresie franțuzească, puanter, fiindcă este cuvânt englezesc, provenit de la verbul to point = a marca a pontă). Păr scurt, culoarea albă cu pete galbene, brune sau negre, sau unicolor negru, brun, sau galben.

2. *Setterul propriu zis englez*, culoare albă cu pete negre, galbene, chiar brune, sau alb amestecat cu fire negre și pete negre, zis: blue belton.

3. *Setterul irlandez*, culoarea roșie mahagonie, fără alb.

4. *Setterul gordon* (zis și scoțian) negru cu extremități roșii mahagonii, (noir et feu)

Toți setterii au păr lung.

Germanii, cel mai mare neam vânătoresc, au multe varietăți de prepelicali, după natura terenului și vânatului de dragul cărora au fost create varietățile. Prepelicali pur germani însă azi aproape nu se mai găsesc, fiindcă rasele vechi s'au ameliorat cu infuzia de sânge englez, totuși există diferență între prepelicali engleji și cei germani, acești din urmă fiind prăsiți și dresați pentru muncă multilaterală. Varietățile sunt:

I. Păr scurt.

1. *Kurzhaariger Deutscher Vorstehhund* (zis la noi greșit: brac german. Numele potrivit este câine de aret german). Păr scurt, culoarea unicolor maro, mai rar alb cu pete maro. Culoarea potrivită este sur (alb amestecat cu fire maro) și pete maro.

Cel mai talentat, cel mai multilateral prepelicar german.

2. *Weimaraner Kurzhaar*. Prepelicar păr scurt de Weimar. Singura culoare: argintie (silbergrau) sau cenușiu (mausgrau).

3. Prepelicarul german, păr scurt de Württemberg, tricolor, numai în cărți se pomenește. N'am văzut, n'am citit de ei nicăeri la expoziții și concursuri.

4. Prepelicarul prusian. (Preusisch Kurzhaar) cea mai nouă rasă de prepelicar german, fixată și recomandată după războiul mondial. S'a creat această varietate cu următorul scop. Fiindcă toți câinii de aret germani sunt prăsiți pentru fixarea unor însușiri și au sânge înrudit s'a ivit necesitatea inprospătării sângelui, cea-ce până la o vreme, se făcea pe ascuns. Ch. Bode un renumit prăsit al prepelicarului german cu păr scurt, ca să evite ochi de culoare deschisă (albinism) și alte manifestări ale degenerării, a introdus, fără a tăinui, în prăsirea câinilor săi un pointer de culoare neagră sură (alb cu fire negre) cu pete negre.

II. Câinii de aret germani cu păr lung.

1. Prepelicarul mare cu părul lung. Culoarea unicolor maro, (alb cu brun) cu pete brune.

2. Prepelicarul mic cu păr lung. Se zice că, s'a selecționat din varietatea mare, întrebuițând pentru prăsilă

indivizi cât mai mici din varietatea prepelicarului mare cu păr lung.

Culoare, albă cu pete maro, eventual sur cu maro.

3. Münsterländerul mic. Alb cu pete brune.

4. Münsterländerul mare. Alb cu pete negre.

III. Câinii de aret germani cu păr aspru. (Rauhhaar).

1. *Stichelhaariger Deutscher Vorstehhund*, românește s'ar zice: câine de aret german cu păr țepos.

2. *Drahthaariger D. Vorstehhund*, cu păr sărmos.

3. *Pudelpointer*. Provenit din pointerul englez și din pudel german, care cândva a fost și el câine de vânătoare, azi însă nu este decât un câine de lux.

4. *Grifonul german* numit după numele întemeietorului acestei varietăți și „Korthals Griffon“ care n'are de a face cu grifonii francezi. Cum însă în acest grifon este de origine mult sânge francez, după războiul încoace francezii l'au declarat câine de aret (grifon) francez, adică în matricolele franțuzești nu se înregistrează ca rasă germană, ci franceză.

Culoarea prepelicarului cu păr țepos și cu păr sărmos este unicolor brun sau sur cu pete brune. (Rar și nedorit este alb cu pete brune).

Pudelpointerul și *grifonul* au culoarea unicolor brună sau culoarea frunzei vestejite.

Diferența nu există numai în formația părului, adică, dacă este mai aspru s'au mai moale, ci există și diferențe interioare. Spre exemplu cel mai talentat este acela cu păr sărmos, din cauza, că prăsitorii acestei varietăți au avut mai multă libertate în alegerea materialului de prăsilă, adică au avut putința să împerecheze păr scurt cu păr țepos (de unde a eșit păr sărmos) de-și mai târziu au vrut să amestice prepelicarul cu păr scurt, când era nevoie de însușiri suplimentare.

La celelalte varietăți nu s'a permis încrucișare, ci trebuia să rămâe la sânge curat, (Reinzucht față de Leistungstucht la părul sărmos).

Francezul are și el trei varietăți.

a) Păr scurt, numit franțuzește „braque“ (de aci greșeala că zicem tuturor câinilor de aret germani „brac“).

b) Părul lung: epagneul.

c) *Griffon* cu păr aspru și păr lânos. Francezul zice tuturor câinilor cu păr aspru „griffon“ și curios este că unii grifoni francezi au păr cam lung și cam moale.

Toate aceste varietăți franțuzești au mai multe subvarietăți, la noi nu prea sunt cunoscuți. În vechiul Regat am văzut câțiva „pointeri francezi“, dar în Ardeal și Banat n'am văzut încă.

Mai sunt și alte țări, care au prepelicarul lor, adaptați mediului țării. Așa este d. e. pointerul suedez, numit și „Heitha pointer“ (galben) sau d. e. prepelicarul maghiar. (Păr scurt, culoare galbenă) am auzit vorbind de setteri rusești, de pointer bulgăresc, dar că de fapt există aceste rase, încă n'am găsit dovezi.

Având toate țările cu cultură vânătoarească câinele de aret al lor național, ar fi de cuviință să aibă și țara românească, unde vânătoarea a luat un avânt considerabil, câinele de aret național, adaptat mediului țării și cerințelor vânătorilor. Nu cred însă, ca o singură rasă să corespundă tuturor, căci d. e. alta s'ar cere prepelica-

rului în câmpiile Bărăganului și iar alta pe podișurile Ardealului sau și regiunea Banatului.

Eu am avut planul gata pentru crearea unui astfel de prepelicar, am și ajuns până la a doua generație, dar un singur crescător mai ales fără dare de mână, nu poate să scoată o rasă nouă, deci am fost silit să părăsesc această idee lăsând pe alții să creeze rasa românească.

4. Câinii aporteur

Spaniolul (ori-și-care varietate) se naște cu aplicația de a aporta. Nițică îndemnare de cu mic, nițel exercițiu când e mai mare și gata este aporteurul excelent. În Anglia se folosește foarte mult, numai ca simplu aporteur, adică spaniolul nu se îndepărtează de loc de stăpân pentru a căuta vânat viu (aceasta o face pointerul sau setterul) ci numai atunci intră în funcțiune, când vânatul găsit de câinele de aret, a căzut mort, s'au rănit.

Englezul are câine anume pentru aportat, numit „retriever“. Are două varietăți, una cu păr creț și alta cu păr mai lung, ondulat.

Am avut și eu un retriever. Era un aporteur excelent, nu pierdea nici odată vânat mic rănit sau căzut mort, dar am ajuns la un rezultat foarte prost când am încercat să-l dresiez și la căutarea vânatului viu.

Alte popoare n'au câini expré aporteur, fiind mai economic, ca acelaș câine, care caută vânatul viu, să caute, să aducă și vânatul impușcat. Acest scop se

poate ajunge foarte ușor, cu atât mai mult, cu cât prepelicii germani (asemenea și prepelicarul maghiar) au aplicații de a învăța aducerea vânatului, ba chiar și prepelicii engleji, care în țara lor nu se întrebunțează la aducerea vânatului, pot să învețe aportarea, dacă nu o fac de la sine, o vor face învățați cu forța (parforce).

5. Câinii de vizuină

Servesc la vânarea fără armă a vulpei și a bursucului. Se bagă în vizuina acestor răpitoare și găsindu-le în vizuină latră până ce săpând după ei, putem să ridicăm noi înșine vulpea, sau viezurele. Unii din ei, mai dârzi, mai cu temperament, dacă se luptă cu vulpea și cu viezurele, îl sugrumă și chiar îl scoate din vizuină, noi deci n'avem nevoie să mai săpăm până ajungem la ei.

Cei mai buni câini de vizuină sunt baseții germani (păr scurt, păr lung și păr aspru.) Căci în afară de aceasta sunt buni și ca limieri. Două varietăți ale foxterierului (păr scurt și păr aspru) sunt mai focoși, mai dârzi ca basetul. Se întrebunțează mai mult ca baseții, dar fiind câini frumoși, eleganți de multe ori se țin numai ca niște câini de lux și prășiți mereu din părinți neîntrebunțați la muncă, pierd din generație în generație însușirile, chemarea pentru care au fost creați.

Având la îndemână atâtea feluri de câini de vânătoare, se naște dela sine întrebarea, cu ce fel de rasă de câini să vânăm. Despre aceasta vom vorbi în alt capitol.

Higiiena și îmbrăcămintea vânătorului

de Locot. MIRCEA BĂRZĂNESCU

Într'un articol precedent, căutam să arăt — în ciuda unei atmosfere create — că vânătoarea este un sport complet, ce poate să stea cu toată cinstea alături de celelalte ramuri de activitate fizică. atât prin vechimea ce o are, cât și prin binefacerile fizice și morale aduse prin practicarea ei.

Cultura fizică, organizându-se azi pe baze noi a făcut apel la știință, în special la medicină și filozofie spre a-i fixa anumite norme de ordin igienic și moral, spre a fi într'adevăr folositoare organismului și conform țelului ce ea îl urmărește pentru întărirea individului. Pe lângă satisfacerea pasiunii înăscute și a plăcerii morale ce ea ne oferă, vânătoare se practică și pentru folosul nostru fizic și deaceia mi-am propus ca în dublă calitate de vânător și absolvent al unui institut de cultură fizică, să fac cunoscut camarazilor mei, bineînțeles celor cari se interesează și în special începătorilor, câteva noțiuni de igienă sportivă ce-și are aplicare atât în vânătoare cât și în ori ce alt sport. În tratatele străine de vânătoare sunt pagini rezervate igienei vânătorești. Cum însă, în serviciile noastre de specialitate nu s'a insistat asupra acestui capital, am încercat cu slabele mele mijloace, să aduc o mică contribuție în această direcție cu dorința ca acest început, să atragă interesul oamenilor de specialitate din tagma noastră vânătorească, cari să pună la punct cu toată autoritatea această chestiune.

Considerațiuni de ordin fiziologic

Vorbind cândva de modul cum s'a denaturat vânătoarea ca exercițiu fizic, datorită felului ei de practicare, am spus că vânătoarea implică înainte de toate mișcarea multă în aer liber.

Ținând seama de avertismentul de mișcări, la care va fi supus vânătorul în diferitele situațiuni în care se va găsi în teren ca: mers iute, târări, cățărări, coborări și suiri de pante, fugă, mers în apă sau noroiul bălții sărituri de șanțuri sau de obstacole naturale, să vedem cari sunt binefacerile de ordin, fizic ce aduce organismului.

Mișcarea este o necesitate fiziologică, agent ce devine mai necesar omului dela oraș și în special păturei culte, obosită și surmentată de sedentarism, și încordare intelectuală și de sgomotul vieții civilizate. Inacțiunea dă naștere la intoxicarea ce duce la bătrânețe timpurie și la descrescență fizică, ea fiind mama tuturor viciilor, a desgustului de lucru (apatia) și a tuturor ideilor negre și bolnăvicioase.

Exercițiul procură o senzație de stare bună generală și trezește în noi viață fizică, viață morală, stimulează organismul și dă afară toxinele lui. Exercițiul deșteaptă facultățile intelectuale și desvoltă voința (Dr. Pauchet).

Importanța acestui exercițiu pentru omul de 50 ani

spune Dr. Boigey este mai mare decât acela al regiului și poate mai superior, iar dacă ținem seama de mecanismele profunde ale corpului omenesc, de volumul maselor mușchii care le mișcă și a căror greutate atinge în mijlociu 3/7 din greutatea totală, putem afirma că nu suntem făcuți pentru inacțiune iar adevărata rețetă a conservării vigoarei și atitudinii tinerești, trebuie găsită în exercițiul fizic (mișcare).

Astfel puterea fizică tradusă prin rezistența la efort, stabilitatea și tăria corporală, abilitatea și simțul echilibrului, — cei doi factori preponderenți în tirul cu arma — rezistență în timp la dureri, oboseală și intemperii, nu vor fi altceva decât efectele bune ce le va simți vânătorul, ca rezultat al acestui exercițiu.

Cu ceace contribuie însă mult mișcarea asupra individului matur, lipsit de alte preocupări fizice decât vânătoare este efectul ce ea îl are asupra marilor funcțiuni organice: respirație, circulație, nutriție, locomoție, sistemul nervos, etc.

Părțile componente ale corpului nostru, sunt într-o stare de solidaritate între ele ajutându-se unele pe altele. Să luăm cazul nostru, mersul: în mers, membrele superioare ajută pe cele inferioare, punând în mișcare mai multe grupe de mușchi și de oase articulate între ele și asociind două sau mai multe funcțiuni vitale ca circulația, respirația, etc.

Respirația. A respira este sinonim cu a trăi. O rea respirație aduce moartea înainte de vreme.

Prin respirație, sângele este purificat de acidul carbonic otrăvitor, pe care-l elimină și este reînviat de oxigenul care-l introduce în el. Vânătoarea este o bună gimnastică respiratorie și dezvoltă în mare măsură această importantă funcțiune organică, în mediul ei de practicare: munte, pădure, câmp, departe de aerul îmbăcsit al orașului.

— „Cu cât capacitatea toracică se mărește, funcțiunile se îndeplinesc mai bine; cu cât veți respira mai bine, cu atât dobândați mai multă voie bună și dorința de a trăi“ (Dr. Pauchet).

Ventilația pulmonară medie de 4—600 c. c. de fiecare inspirație, poate merge până la 4—5000 c. c. în timpul și după exercițiu (Cassinis).

Circulația. În timpul exercițiului¹⁾, accelerația circulației sângelui crește și această activare se resimte în toate organele. Nutriția unui organ este în raport direct cu cantitatea de sânge și oxigen, care circulă prin el. Astfel, cantitatea de sânge care traversează un mușchi în activitate, este de 5—10 ori mai mare, ca în stare de repaus.

Sângele oxigenat din belșug, redeșteaptă vitalitatea întregului organism. Celor trecuți de 35—40 ani și predestinați curei de Urodonal, vânătoarea le oferă un bun mijloc de a-și păstra elasticitatea arterială, prevenind astfel arterioscleroza.

Nutrițiunea. Mișcarea este socotită ca o adevărată funcție a nutriției. Ea previne bolile de nutriție, provocate de sedentarism, ca obezitatea, diabetul și a în-

tregului cortegiu de indispozițiuni, provocate de prezența acidului uric.

Temperamentele cele mai diverse și constituțiile cele mai deosebite, se reduc la același tip, prin echilibrarea perfectă a funcțiunii de asimilație și desasimilație.

Grăsimea subcutanată este ștearsă prin arderile intense la care este supus organismul.

Mișcarea și în special mersul pe jos, este un bun regulator al intestinului și o bună gimnastică abdominală.

Exercițiul redă pofta de mâncare și asigură o bună funcționare a stomacului, mai ales celor care nu asimilează: „A cinquante ans, on digère avec les jambes autant qu'avec l'estomac“ (Dr. Boigey).

Sistemul nervos. Exercițiul fizic facilitează viața de relație, prin perfecționarea sistemului nervos periferic și central. El dezvoltă sensibilitatea culturală și mușchulară — perfecționează facultatea de coordonare a mișcărilor — suprimând contracțiile inutile — face să crească viteza motrice — timpul ce trece între o excitație și reacția corespunzătoare, — dezvoltă automatismul, adresa și eficacitatea.

Exercițiul mărește capacitatea de muncă intelectuală, printr-o bună și activă irigație cerebrală, care nutrește și desintoxică celula nervoasă de produsele toxice de desasimilație. Sistemul nervos se calmează, somnul devine liniștit și odihnitor. Se previne nervozismul, insomnia și iritabilitatea (Dr. A. Ionescu).

* * *

Ca unul ce am practicat aproape toate sporturile, sunt îndreptățit să afirm, că puține sunt activitățile de ordin fizic, în care beneficiul moral și fizic să procure omului o mai mare mulțumire decât vânătoarea. În sânul națiunii, departe de plăcerile stupide, costisitoare și vătămătoare sănătății, corpul își va oțeli structura, făcând să-i curgă prin vine un sânge purificat, dând creierului idei sănătoase, generoase și desinteresate, ce te fac să uiți toate grijile și amărăciunile existenței.

Rândurile premergătoare constituiesc un supliment la cele ce mi-am propus a trata în articolul de față și care am crezut că ar putea interesa pe acei ce practică sportul vânătoarei și pentru sănătate.

Inainte de vânătoare

— Asigurați un minimum de 7—8 ore de somn reparator, care să-ți redea dimineața voia bună și plenitudinea forțelor necesare unui efort de durată.

— Seara înainte de culcare, mănâncă puțin și ușor, fără excitante și alcool, spre a diminua din insomnia care ți-o pricinuește fiorele vânătoarei de a doua zi.

— Pregătește de cu seară îmbrăcămintea, muniția și merindele de care ai nevoie a doua zi, ca să te scoli dimineața fără grije. E mai util să te trezești cântând, decât să-ți începi ziua bombănind că nu-ți găsești șculele. Nu uita, că ziua bună se cunoaște de dimineață!

— Ia un duș rece la deșteptare sau fricționează corpul cu apă rece, apă de colonia, alcool diluat, pentru

1) Numesc exercițiul, complexul de mișcări pe care le face vânătorul în decursul unei zile de vânătoare.

tonificarea pielii, abolirea urmelor de oboseală, cât și pentru surescitarea funcțiilor cutanee, eliminatoare de toxine.

— Pentru a preîntîmpina transpirația picioarelor — mai ales pe timp călduros — e bine să se facă o baie de picioare cu apă rece în care să se dizolve un pumn de sare de bucătărie sau o jumătate de pahar de oțet.

— Consultă termometrul dela fereastră și barometrul din perete ca să știi cum să te îmbraci.

— Înainte de plecare bea ceaiul, cafeaua, sau laptele, cu care ești obișnuit, la care adaugă o mică gustare compusă din: unt, șuncă, marmeladă etc. deoarece contractul cu aerul proaspăt îți va pricinui o foame

prematură și incomod de astîmpărat până la ora prânzului.

— Eșind pe ușe lasă acasă grijile și necazurile de toate zilele, căci le vei găsi intacte la întoarcere.

Îmbrăcămintea

Cum să ne îmbrăcăm la vânătoare? Aceasta este prima întrebare pe care și-o pune începătorul. Nu e vorba că nici unii mai bătrâni nu știu și-mi amintesc de o dimineață frumoasă de iarnă, la o vânătoare cu bătăiași, când dintr'o mașină coborau la locul de întâlnire, trei camarazi, unul îmbrăcat ca un eschimos, altu ca Moș Crăciun și al treilea într'un costum ușor de stofă și cu... pantofi de lac! Dar nu de uniformitate vreau să vorbesc — că aceasta nu se va realiza nicio-

dată — ci de principiul practic și igienic al îmbrăcăminte de vânătoare.

În linii generale, o haină de vânătoare trebuie:

a) Să fie perfect permeabilă pentru a facilita schimburile între toxinele eliminate de piele și aerul curat exterior;

b) Să fie călduroase iarna și răcoroase vara;

c) Să fie comode la mers, îngăduind mișcări largi;

d) Să fie ușoare ca greutate;

e) Să țină la apă și să se usuce repede;

f) Să țină bine la vânt;

g) Să nu trădeze prin culoare prezența vânătorului;

h) Să fie eftine și durabile.

Vom condamna dela început hainele cauciucate, contra ploaii sau contra vântului. Sunt complet ne igienice și pe lângă că împiedică premenirea cu aerul curat, de care are nevoie corpul, dar produc adevărate băi de abur și sudoare, foarte periculoasă, căci expun la răceli grave și la fenomene de quasi-asfixie.

De asemeni blănurile de orice fel. Pe lângă că sunt grele la mers și împiedică epolarea, prezintă desavantajul hainelor cauciucate.

Sunt bune de întrebuițat în timpul transportului într'un vehicul, dar trebuiesc lăsate imediat ce se pășește în teren.

Dela cămașe la ciorap și până la căciulă, țesătura de lână curată, sau amestecată cu bumbac, rămâne cea mai bună pentru confecționarea veșmintelor vânătoarești. Ține cald, îngăduie ventilația, se pătrunde greu de apă și se usucă foarte repede.

Cămașa cea mai bună de vânătoare, eră cea cazonă americană ce se găsea și la noi în timpul războiului.

Azi se găsesc cam greu și costă cam scump. Fiind țesută din lână și bumbac, are proprietatea că sugere nădușeala produsă de transpirație, se usucă foarte ușor — ferind astfel de răceală sigură —; este răcoroasă vara și călduroasă iarna.

Se găsește azi în comerț un fel de flaneluță, numită de cocoane „cascha”, din care se pot face asemănătoare celor descrise mai sus. În lipsa lor se pot înlocui arna printr'o flaneluță „Dr. Jäger” sau „Cercez” și vara printr'un „crepe de santé Rumf” sub o cămașe obișnuită. Acestea se găsesc la principalele magazine de lingerie.

A se înlătura complet cămășile de ață, bumbac sau mătase, care udându-se de nădușeală, se lipesc pe corp, producând o senzație foarte neplăcută, pe lângă alte urmări rele.

Haine. Pentru vânătoarea de iarnă cel mai bun costum îl găsesc acela de Ski. Acest minunat sport de iarnă care are multe puncte comune cu vânătoarea și-a achiziționat cel mai practic și mai igienic costum.

Vestonul larg (Lumberjack) îngăduie orice fel de mișcare și poate primi sub el un număr mare de flanele de lână tricotate — sweater, pullower, chandai, sau cum le mai zice — cari se pot scoate pe rând, sistem „Baba Dochia” pe măsură ce timpul se încălzește.

Două, cel mult trei flanele suprapuse — repet din lână pură sunt mai călduroase, decât orice cojoc de blană, datorită straturilor de aer izolatoare, fiind în

acelaș timp și mai ușoare și mai comode la mișcări. Cei care dispun, vor întrebuința vesta de păr de cămilă, care este cea mai călduroasă.

Pantalonii lungi și largi de ski sunt mult mai călduroșii iarna decât cei strâmțați pe picior. Suprimă întrebuințarea jambierelor, căci se leagă jos deasupra bocancilor, pe glesnă, împiedecând astfel intrarea zăpezei. Postavul de ski este moale, foarte des țesut și fiind neted nu se udă de zăpadă. Costă aprox. 270—300 lei metrul la reprezentanții fabricii Scherg (Brașov, Azuga)

Acelaș costum, mai efin și mai apt pentru vânătoare, se poate confecționa dintr'o pânză foarte tare, numită în mod propriu „Piele de drac“ (din care-și fac cerceții pantalonii). Acest costum se poate folosi în orice anotimp, fie vara deasupra unei simple cămăși, fie iarna îmbrăcând sub el mai multe flanele. Pielea de drac este efină, durabilă, nu se agață de crăcile copacilor, nu prinde ciulini sau scaeți, nu se îmbibă de praf, se udă greu și ține foarte bine la vânt.

Pentru vânătoarea de vară — la prepelițe sau baltă, este nevoie de un costum ușor: un pantalon subțire și o cămașă din cele de care am vorbit mai sus, peste care, pe ploae, sau seara pe răcoare se îmbrăca lumberjack-ul din piele de drac.

Primăvara sau toamna, când temperatura variază mult în decursul aceleași zile, costumul de piele de drac sub care se îmbracă o flanelă — ușor de scos și pus la raniță — cred că, constituie îmbrăcămintea cea mai bună, mai ușoară și mai practică, atât pentru vânătoarea în pădure, cât și cea de câmp sau baltă.

Capul se acoperă vara cu o pălărie moale și ușoară de pânză cu borul mare și înclinat în jos, ca să nu bată soarele în ochi. O fi bună casca colonială, dar o găesc cam grea și mult prea scumpă.

Primăvara și toamna o pălărie sau șapcă din stofă cu țesătura deasă, iar pentru iarnă, șapca de ski înlocuiește cu mai mult succes, cea mai fină căciulă de blană. Nu se udă de zăpadă, are cozoroc care apără ochii de soare, ține cald, iar prin clapele laterale — lăsate în jos la nevoie — ferește urechile ceafa și obraji de cel mai năpraznic ger sau vifor. Este în acelaș timp și foarte efină: 100—140 lei la orice magazin de sport.

Pentru mâini: Iarna sunt necesare mănuși cât mai călduroase din păr de cămilă sau lână pură englezească (fiind foarte moale) și căptușite în podul palmei cu piele spre a nu aluneca mâna pe patul puștei. Pentru pază sau bătae pe timp geros, este bun un manșon de pânză căptușit cu blană de vulpe, iepure etc., și atârnat de gât cu un șiret.

La baltă vara sau toamna sunt necesare niște mănuși vechi de piele, pentru a apăra mâna de înțepăturile țânțarilor.

Ciorapul de lână cea mai curată, este necesar în orice anotimp.

Vara — pare paradoxal — ciorapul de lână subțire este foarte igienic și odihnitor; sugere nădușala piciorului pe care-l menține uscat. Ciorapul de ață, bumbac

sau chiar de mătase, face cute, se udă și se lipește de picior, producând o senzație de arsură și deseori rosături puternice și opăreli.

Ciorapii de lână pentru jucătorii de tennis, sunt foarte buni și pentru vânătoare vara.

Iarna se întrebuințează 2—3 perechi de ciorapi de lână unul peste altul încălțați într'un bocanc larg.

Cel mai călduros ciorap este cel de păr de cămilă „Kamelhaar Socken“ de proveniență englezească și costă 200—250 lei la marile magazine de lingerie sau de sport.

Contra ploaiei nu se recomandă nici pelerina care incomodează la tras și nici mantaua de cauciuc, care am arătat că este complet neigienică. Am văzut aiurea

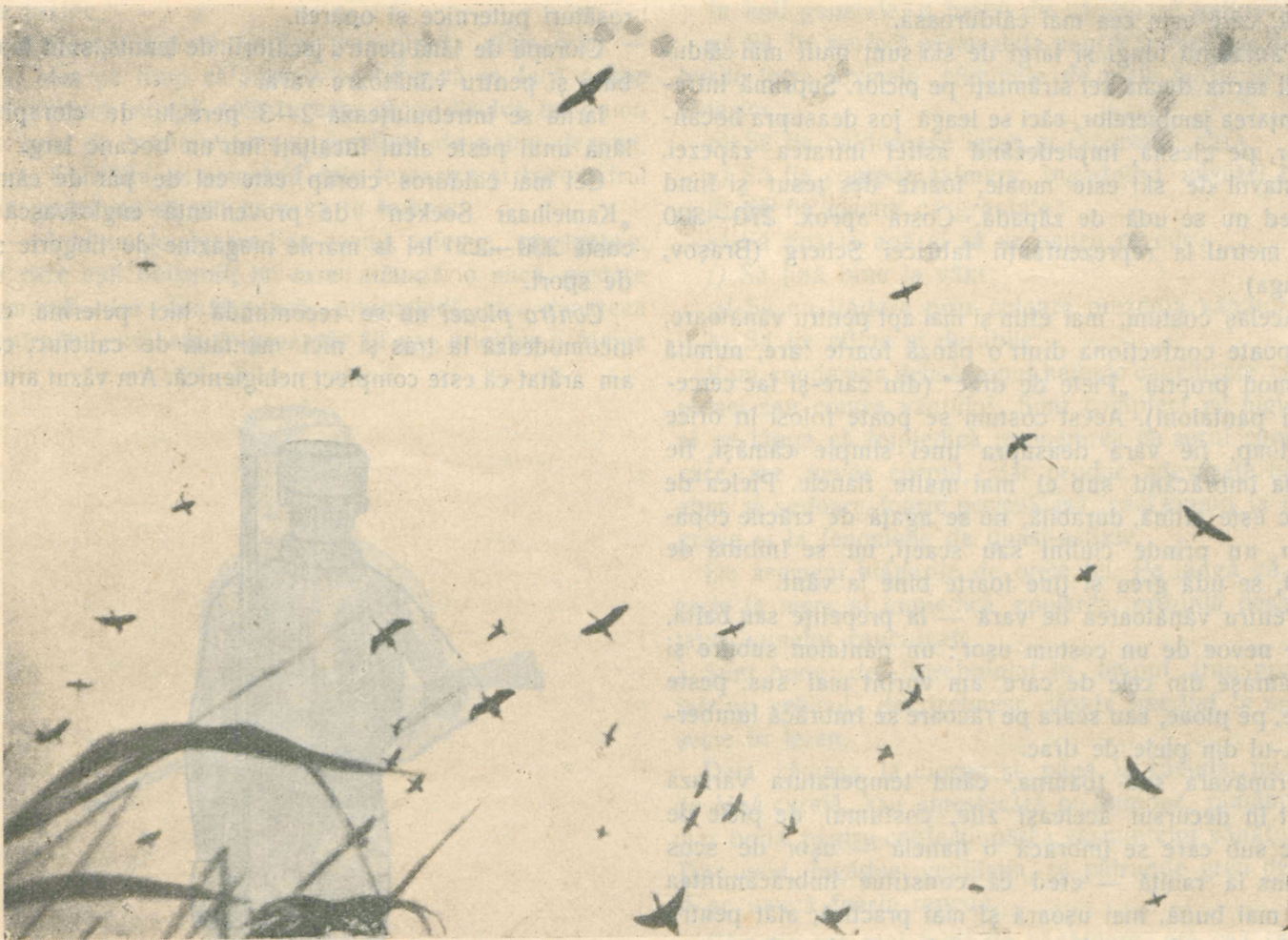
o manta (MacIntosh) din pânză deasă, care în contact cu primele picături de ploae, firele țesăturii se umflă, devenind astfel impermeabilă la apă. Votz pentru aceasta din urmă!

Culoarea constituie în îmbrăcămintea de vânătoare un factor demn de luat în considerație, pentru a te putea sustrage vicșugului și ochiului ager al vânatului. Astfel gri-verde la munte, verde la baltă, maron la pădure și șes toamna etc. sunt culorile costumului nostru care trebuie să ne camufleze în raport cu mediul înconjurător.

(Va urma)

(N. R.) Mulțumim pentru frumosul și instructivul articol al D-lui Bărzănescu, sfătuind pe camarazii noștri vânători să se ocupe de chestiunea igienei și a îmbrăcămintei, prima condiție a completei noastre mulțumiri.

COLONII DE PĂSĂRI ÎN DELTĂ

Păsările speriate zboară țipând dela cuiburi

Foto Dr. Stern

Rezervele de vânat din Masivul Retezat

Editura Krafft și Dortleff A. G. Sibiu, publică lucrarea d-lui Director al Vânătorilor Regale Colonel A. de Spiess, cu titlul de mai sus, care credem că va avea răsunset nu numai printre vânătorii noștri ci și printre acei ce doresc să cunoască tainele naturei, istoria și vânătoarea din munții Hațegului.

Sâmburele acestei lucrări din urmă, îl constituie observațiile făcute de autor asupra vânatului din regiunea aceea, iar cercetările pe care d-l Director al Vânătorilor Regale le-a făcut timp de 55 de ani în țara noastră, sunt demne de a fi cunoscute.

În introducere, lucrarea vorbește foarte sugestiv de peisajul ce ni-l oferă masivul Retezat, trece în revistă situația geologică a terenului folosindu-se în documentare de operele geologilor Hanerl și Stacke. Urmează apoi o parte lucrată de naturalistul Ungar, asupra florei din Retezat, iar Czekelis vorbește despre insecte, împreună cu Profesorul A. Müller.

După un capitol consacrat peștilor din apele ținutului, urmează marelui capitol care tratează despre lumea păsărilor și animalelor în care se vorbește pe rând de fiecare vânat ce se găsește în masivul Retezat.

Cititorii sunt inițiați în toate chestiunile vânătoarești ale terenului regal și a celor învecinate, li se vorbește de obiceiurile vânatului fie în povestiri captivante fie științificește.

Atacă cu vehemență chestiunea otrăvirii cu strihnină a răpitoarelor, pe care o consideră nevânătoarească,

dar produce și pagube de nereparat în lumea animală.

În urma sugestiilor d-lui de Spiess, a fost ferit și râsul de dispariție completă, oprindu-se vânătoarea lui pe întreg cuprinsul țării. Urmează capitolul în care autorul citează familiile de viță nobilă din regiune, uzând de științele preotului Plattner completate de d-ra Irene von Tornya.

Sub titlul „Vânătoarea odinioară și astăzi“, este tratat capitolul în care se trece în revistă evoluția istorică a vânătoarei din masivul Retezat, pentru a ajunge la povestirea vânătorilor pe care autorul le-a făcut cu decedatul Rege Ferdinand. Aceste povestiri din care transpiră caldă dragoste și credință față de Regele vânător, îl arată sub mult lăudatele sale înfățișeri ca om, vânător, naturalist și iubitor de artă.

Figura Regelui Ferdinand rețreăște în amintirea noastră, când autorul îl descrie ca vânător, doborând capra neagră cu glonțul său sigur, sau ca botanist, atunci când pășește printre plantele naturei, iar când vizitează curiozitățile, se arată ca profund cunoscător în materie de artă. În ipostaza de cunoscător de oameni, ni-l arată episodul cu prefectul unui județ care-i indica un anumit drum, la care Regele a răspuns: „Drumurile bune le cunosc, acum aș vreau să le văd și pe cele proaste“.

Multilateralitatea acestei monografii și personalitatea autorului sunt suficiente garanții de reușită a lucrării.

ALFRED HÖNIG

VÂNĂTOR SAU BRACONIER ?

— Fantezie de CĂPUȘ —

Istoria braconajului dovedește odată mai mult, că prin voință și perseverență poți în totdeauna să-ți faci un loc sub soare.

Ce era un braconier abea cu 60 de ani în urmă? O ființă urmărită de jandarmi, de vânătorii corecți, condamnat de tribunale la cele mai grele pedepse! A trecut o jumătate de secol; sufragiul universal și-a desăvârșit opera de reparațiune, dar braconierii, ținând într'o mână un buletin de vot, în cealaltă o armă cu 2 țevi, sunt astăzi recunoscuți aproape în mod oficial de către autoritățile constituite. Ei fac parte din comitetele electorale, arătând un zel deosebit în timpul alegerilor, sunt invitați la masă de către deputați în timpul vacanțelor parlamentare și trimit vânat familiilor lor, începând din luna Iulie. Jandarmii le cer lor protecțiune și, în multe comune chiar braconierii recomandă pe guardii câmpenești.

Constituirea sindicatelor de braconieri, nu mai este decât o chestie de timp.

Vom vedea peste puțină vreme, congrese de braconieri, ba chiar congrese internaționale. Ei vor fi prezidați de personajii importante, și toate acestea se vor termina prin fondarea unei gazete în care vor fi apărate interesele braconierilor, de către pene autorizate.

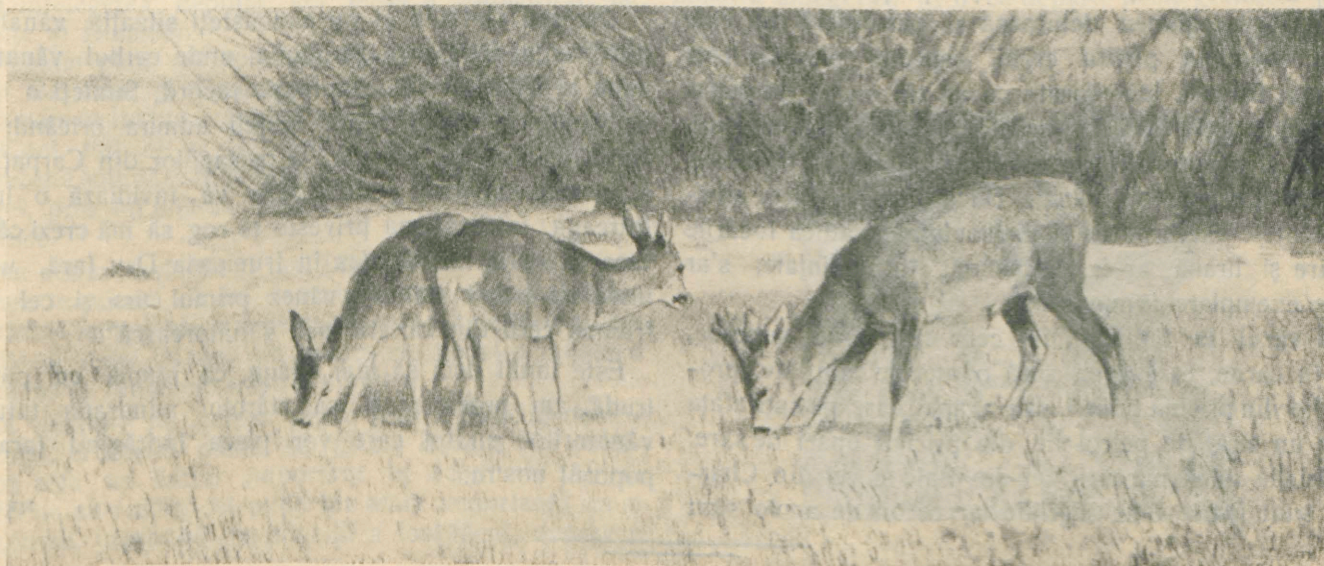
Astfel cere mersul mereu mai accelerat al spiritului, către justiția socială. Multă vreme, în adevăr, legea nu a protejat decât pe vânătorii în regulă (cum se numesc) este drept să vină și celorlalți rândul să fie avantajați.

Pentru aceste motive, sunt două date de deschidere a vânătoarei; una pentru braconieri și cealaltă pentru vânătorii cu permis de vânătoare, dar prima dată întrece pe a doua cu aproximativ șase săptămâni. Acest mic avans permite amatorilor care beneficiază, să se dedea sportului lor preferat în condițiuni excelente, fără să fie supărați de nimeni.

O Doamne, (urmând excelenta remarcă a unui filozof) toate acestea n'au mare importanță în comparație cu distanța între stele și ce însemnătate are, dacă ucizi vânatul în Iulie sau în Septembrie dacă tot trebuie omorât; întrucât poate influența acest lucru, ordinea eternă a lucrurilor?

Nu insistăm decât pentru a semnala un ilogism din cele mai grave. Dece să pui la plata unei redevențe, tocmai pe oamenii cărora nu le dai voie să vâneze decât după ce vânatul a dispărut? Justiția socială chiar ar fi satisfăcută dacă această sumă ar fi plătită de preferință de către acei ce distrug vânatul.

Ni se pare că în modul acesta toată lumea ar fi satisfăcută. Bugetul n'ar pierde nimic. Braconierii ar deveni adevărați vânători; iar pe de altă parte, vânătorii s'ar transforma încetul cu încetul în braconieri. Peste zece ani, vom putea observa că rezultatul este același și se va căuta o altă soluție; însă, cel puțin se vor fi mutat lucrurile dela locul lor, fapt care este esențial într'o societate bine organizată.

Cerbii din parcurile de vânătoare

În țara noastră am văzut trei parcuri de vânătoare cu cerbi: Charlotta din Timiș; Cerbăria Statului din Neamț și Parcul din Florești Dâmbovița; Cunoșc din descriere pe cel din Balc-Bihor, și am văzut mai multe trofee de acolo.

Spre deosebire de cerbii de gatter din restul Europei, ai noștrii, crescuți în condiții similare, sunt cu mult mai frumoși.

Cerbăria Statului din Neamț, închisă cu gard de ulucă, lasă cel mai mult de dorit. Cerbii aproape domestici, sunt degenerați, iar trofeele lor fără valoare cinegetică. Sângele cerbilor de acolo n'a fost împropătat, iar condițiile de hrană naturală cât se poate de proaste. (Pădure bătrână fără iarbă și subarberet) astfel

fără discuție, exemplare de record la cerbii de gatter.

Lopătarii dela Balc au trofee ce stau în loc de cinste la muzele de vânătoare, deasemenea mufflonii cu care am participat la expoziția internațională cinegetică din Lipsca.

Clișeul alăturat ne arată câteva explare dela Charlotta, vâdate în anul acesta de d-l G. de Smet și N. Săulescu, exemplare care trebuie să mulțumească pe ori cine.

Greutatea tofeelor de 10—14 ramuri au între 5 și 7 kilograme.

Mi-amintesc că la înapoierea sa dela Charlota, D-l de Smet (membru în Consiliul Internațional Cinegetic, originar din Gand Belgia) mi-a spus foarte entuziasmat: „Am vânat un cerb superb la Charlotta, un exemplar cum n'am mai vânat niciodată!”

Tabloul unei zile de vânătoare la Charlotta

că cerbii trebuie hrăniți din mână. Ar trebui — după cum este de altfel și intenția Ministerului — desființată, iar cerbii care n'au decât o valoare culinară, vânduți.

Parcul dela Florești Dâmbovița, proprietatea Cantacuzino, deși regiunea deluroasă și petroliferă nu este de loc adecvată pentru cerbi, aspectul pieselor este mult mai frumos. Inconjurat cu un zid masiv de piatră și cărămidă, cele 300 de pogoane de zăvoi cu luminișuri, desișuri și poieni prin care șerpuește un pârâu, formează un teren ideal pentru vânat. Dacă în acel parc, amenajamentele existente ar fi întrebuițate, adică locurile de sare și hrană ar fi permanent întrebuițate, s'ar obține exemplare frumoase.

Am văzut la Florești un cerb cu coarne superbe, bine în carne, care avea însă pânțele umflate, probabil fie din pricina hranei, sau a apei care pe suprafața ei are un strat de petrol fie din pricina lipsei de sare.

Celelalte două parcuri, cel din Balc și cel din Charlotta, sunt foarte bine îngrijite iar cerbii de acolo sunt

După ce i-am cerut date asupra greutateii trofeelor măsurilor și perlașului, n'am avut aerul destul de entuziasmat, comparând pe cel descris cu cei din Carpați.

„Sunteți răsfățați și nu cunoașteți situația vânatului din Franța, Belgia și Germania, unde cerbul vânat de mine la Charlotta este aproape record. Sunteți o țară de vânători fericiți, fiindcă puteți admira oricând, pe lângă frumusețea sălbatică a peisagiilor din Carpați și și piesele superbe, pentru care vă invidiază o lume întreagă. Intrucât mă privește te rog să mă crezi că aș vrea să revin cât de des în frumoasa D-v țară, unde unde mi-a fost dat să vânez primul urs și cel mai frumos cerb din cariera mea vânătoarească”.

Este inutil deci să mai adaug, că numai cu puțină trudă, am putea reuși să stârnim admirația tuturor vânătorilor străini care vor pleca îndrăgind țara și poporul nostru.

Speranțe îndreptățite

De foarte multe ori „Revista Vânătorilor“, a căutat să trezească atât în opinia publică cât și la cei care conduc destinele țării, interesul pentru vânătoare. Nu știm în ce măsură am reușit față de cetățenii țării, cert este că apelul nostru n'a avut răsunet printre conducătorii din trecut și nici de ajutorul necesar din partea departamentului Agriculturii și Domeniilor, nu ne-am bucurat atât cât trebuia.

Cu toate acestea, chestiunea vânătoarei, noi n'am prezentat-o sub o formă idealistă ci am arătat aspectul ei economico-financiar.

Am dovedit cu cifre că veniturile Statului și Comunelor s'a majorat cu multe zeci de milioane, printr'o administrație bună și prin punerea în valoare a faunei, noastre, în ultimii cincisprezece ani. Am arătat că dacă s'ar respecta legile și principiile vânătoarești; dacă am avea organe de control și oameni înțelegători, veniturile actuale s'ar dubla.

După cum intensificarea pescuitului în râurile și bălțile noastre, precum și înființarea de pisciculturi pentru asigurarea contingentului de pește, măresc veniturile pescăriilor Statului, tot astfel se vor mări și veniturile vânătoarei, dacă organizația ei va fi temeinică și dacă se vor înființa crescătoriile de vânat, pentru colonizare și vânzare.

Pentru aceasta trebuiesc bani, ca pentru orice afacere cu deosebire că vânătoarea și-a dovedit rentabilitatea deci plasamentul capitalului e sigur.

Toți vânătorii știu că cheltuielile pe care un oaspe străin le face pentru o singură vânătoare în România se ridică de cele mai multe ori la peste 100.000 lei. Mai știm iară că Germania, Ungaria, Cehoslovacia etc. exportă vânat viu în cantități enorme, grație crescătoriilor lor, (mai ales fazani, potârnică, vulpi). Credem deasemenea că nu poate fi necunoscut publicului, faptul că multe țări organizează atât în Europa cât și în colonii, expedițiuni vânătoarești, făcând propagandă intensă pe tot globul pământesc, publicând ghiduri vânătoarești superbe. Toți aceștia fac oare cheltuieli fără folos? Acest folos poate să nu fie numai pentru vistieria Statului ci și pentru politica sa externă sau prestigiul său moral.

În situația financiară, de care nu se bucura din cale afară țara noastră, credem că ar trebui să căutăm cât mai multe izvoare de venituri iar nu să le neglijem pe cele existente.

Pentru a se putea realiza un progres la vânătoare, trebuie să luptăm nu numai noi vânătorii, ci trebuie să avem înțelegerea deplină, cel puțin a Miniștrilor de Finanțe și Domenii.

Așteptăm plini de speranță, cuvântul Domnilor Miniștrii Brătianu și Cipăianu, care nu vor putea uita pe camarazii lor de vânătoare; care cunosc mai bine decât noi toți, ce ar însemna pentru țara noastră o organizație solidă vânătoarească și o aplicare riguroasă a legii, prin înființarea organelor de control plătite, nu onorifice.

Vom vedea însfârșit și noi, împlinându-se speranțele pe care le nutrim de un deceniu și vom culege însfârșit roadele muncii noastre dezinteresate; iar jertfele aduse pe altarul zeiței Diana, din modestele noastre mijloace vor servi la renumele nostru mondial.

Noi vânătorii nu cerem nimic pentru folosul nostru personal, ci dorim numai să facem dovada că vânătoarea este un factor important în economia țării și că trebuie să-i dăm cel puțin tot atâta importanță ca și pescuitului. Inceputul de dovadă a fost făcut, deoarece

am ajuns dela 136.000 Lei venit, la suma frumoasă de 60 milioane lei.

Speranțele ce le nutrim sunt îndreptățite, tot astfel și cererile noastre, nu numai pentru motivul că sunt juste, dar și pentru că putem aduce dovadă altruismului lor.

Cui poate să aducă vre-un folos personal dacă legea se aplică cu strictețe în toată țara? Cine folosește dacă se ocrotește și se îmulțește vânatul în munții, câmpiile și bălțile noastre? Credem cu acestea, că nu se mai poate îndoi nimeni de altruismul pe care'l afirmăm.

Avantajile personale ale vânătorilor sunt pur idealiste.

Ei nu pretind — atunci când colindă prin mijlocul naturii — decât să vadă vânat mult, să poată cuceri trofee frumoase cu care să-și împodobească casa și care să-i amintească — atunci când se odihnește după truda din timpul zilei — de orele petrecute în codru.

De câte ori am auzit pe camarazii mei povestind despre vânătoare făcută în ajun: puțini dintre ei au ascuns sentimentele ce-i copleșise când au văzut un peisaj frumos, sau vreo piesă deosebită.

Mulți nu se pot decide să tragă chiar dacă legea permite, într'o căprioară care paște liniștită și grațioasă, într'un luminiș de pădure. De câte ori n'am rămas și noi extaziați în fața vreunei piese falnice care apărea deodată în calea noastră. Cine n'a gustat farmecul codrilor seculari cu frunza ruginită de toamnă, sau n'a fost cuprins de o emoție sfântă într'un amurg de primăvară pe marginea bălții, ascultând șoapta stufului și glasul păsărilor.

Poate vreun vânător să spună că a făcut avere din vânătoare?

Vine vreunul dela vreo expediție vânătoarească fără să fi cheltuit — cel mai modest — o sumă mai mică de 2—300 lei?

Care este deci altul folosul ce'l are vânătorul, decât pe cel moral?

Vânătoarea, pentru vânătorul luat ca individ, este o pasiune, un exercițiu, un sport, niciodată o meserie lucrativă.

Vânătoarea pentru colectivitate este însă un izvor nesecat de bogăție.

Astfel trebuiesc văzute lucrurile și deci, tratate în consecință.

Sperăm așa dar, în timpuri mai bune, sperăm că glasul celor douăzeci și cinci de mii de vânători va fi ascultat și avem de data aceasta certitudinea că faima noastră cinegetică va trece departe peste granițele țării.

SOLITARUL

Apare în curând

IN FARMECUL CARPAȚILOR

Cinci-zeci și cinci de ani de vânătoare

de A. de SPIESS

Apare în editura Paul Parey Berlin lucrarea colaboratorului nostru și Director al Vânătorilor Regale D-1 Col. A. de Spiess.

Salutăm cu entuziasm această lucrare care promite a fi una dintre cele mai documentate cărți care tratează despre România sub aspectul ei vânătorească.

Idealul tuturor vânătorilor Germani este să vâneze cel puțin odată înainte de a muri, în pădurile seculare din Carpați. Într-adevăr codrii și falnicii noștri munți adăpostesc vânat atât de majestos în sălbăticia lui, încât este imposibil să găsești în Europa un al doilea loc, care să egaleze în frumusețe și varietate, vânatul țării noastre.

D-1 A. de Spiess, unul dintre cei mai documentați scriitori și autori cinegetici, face elogiul faunei noastre, entuziasmează prin povestirile sale captivante pe vânătorii străini și datorită noastră a tuturor este să mulțumim călduros autorului pentru frumoasa propagandă ce nu face în străinătate.

Revista vânătorilor va cere autorizațiunea editurii, să traducă câteva pasajii interesante din această lucrare monumentală, pentru că și acei cititori care nu cunosc limba germană, să poată gusta farmecul acestei cărți.

Un mare chirurg și distins

vânător Dr. „Iancu Negruzzi“

Către sfârșitul lunii Octombrie a. c., s'a serbat la Ploești cu mare fast și cu deosebită solemnitate, eșirea la pensie a iubitului și distinsului nostru Inspector de vânătoare, D-1 Dr Iancu Negruzzi.

O lume dintre cei mai selecți cetățeni ai orașului Ploești și jud. Prahova, împreună cu o mulțime de distinși savanți, Profesori și Doctori din București, a ținut să i-a parte cu tot sufletul la acest deosebit și mult meritat omagiu, pentru marele chirurg. Iar pentru noi, lumea vânătorească din Prahova, pe care cu multă pricepere și bună voie, de foarte mulți ani ne conduce D-sa în calitate de Președinte al Soc. „Zimbru“ diu Ploești, una din cele mai vechi societăți, de vânătoare din țară, este o sărbătoare și mai mare.

Noi, vânători prahoveni care îl stimăm atât, și îl iubim din tot sufletul, pe această cale ținem să aducem marelui chirurg și marelui vânător, cele mai distinse omagii, urându-i încă mulți ani, să rămâie tot așa de tânăr cum este, svelt, falnic și cu sufletul său mare și nobil de boier moldovean.

G. G. Pătrașcu-Ștefești

Publicațiuni

Decizii Ministeriale

Prin Decizia Minist. No. 13198/933, s'a revenit asupra Deciziei Minist. 1100/933, lăsându-se liberă vânătoreștea epurilor în jud. Ciuc.

Primăria com. Omor, jud. Timiș

Primăria comunei Omor vinde prin licitație publică, dreptul de vânat de pe cca. 2500 — jugăre pe timp de cinci ani cu preț de 1200.— Lei, la 2 Decembrie 1933 ora 10 dimineața.

Primăria Chevereșul-Mare, jud. Timiș

Se aduce la cunoștința publică că primăria comunei Chevereșul-Mare, dă în arendă dreptul de vânat din hotarul comunei Chevereșul-Mare în întindere de 5577 jughere cad. pe timp de 5 ani adevărat de la 2 Decembrie 1933 până la 2 Decembrie 1938 prin licitație publică care se va ține în ziua de 2 Decembrie 1933 ora 10 a. m. în localul primăriei.

Prețul de strigare este 5.000 lei e cărei 10% sunt a se depune în număr de licitanții înainte de a se da oferta.

Licităția se va ține în conformitate cu disp. art. 88—110 din Legea cont. publ. și art. 8-14 din legea protecției vânatului.

Condițiunile se pot vedea zilnic la primăria comunei între orele oficiale.

Primăria com. Semlacul-Mare

Comuna Semlacul-Mare dă în arendă prin licitație publică terenul de vânătoare în întindere de circa 3.000 jugăre pe timp de 5 ani începând de la data de 1 Ianuarie 1934 până la data de 1 Ianuarie 1939.

Licităția se va ține în ziua de 4 Decembrie 1933 ora 10 a. m. în localul primăriei în conf. cu legea cont. publice art. 38—110.

În caz de lipsă de licitanți, sau licitația va fi în detrimentul comunei, licitația se va ține din nou în ziua de 9 Decembrie 1933.

Condițiunile se pot vedea zilnic la primărie.

Primăria comunei Apa

Se aduce la cunoștință, că dreptul de vânat al comunei Apa se va da în arendă pe termen de 5 ani de la 4 Decembrie 1933 până la 1 Decembrie 1938.

Licităția se va ține la Primăria comunei Apa în ziua de 4 Decembrie 1933 ora 9 dimineața. prețul de strigare 2.000 Lei anual. Licităția și arendarea se va face în conformitate cu dispozițiunile cuprinse în Legea pentru protecția vânatului.

Condițiunile de licitație se pot vedea la Primăria comunei Apa.

Mica publicitate

1. De vânzare: a) Copoi basset, de 10 l ni până la 4 ani, foarte bine dresat la vulpe și epure, cu preț foarte convenabil; b) Câine pentru mistreți, special dresat numai la vânătoreștea de mistreți; c) Câțeluși de basset-copoi și prepelicar de pur sânge, bu. ata 4—500 și 1000.

Adresați cu răspuns plătit 7 lei în plic. Crescătorii și școala de dresaj pentru câini de vânătoare. Homorod I, județul Târnava-Mare.

2. Școala de dresaj cu practică de mai mult ca 10 ani, primește câini de toate rasele spre educație și dresare perfect: a) Prepelicar pentru vânat la câmp, pădure și baltă, dresaj special pentru prepelicar: să caute vânatul rănit la urma de sânge (Verlorenaport) aport pierdut; b) Basset și foxterier: la

vizuine, garantat; c) Primește câine de vânătoare dresat, cu defect, pentru corectat (defect: fuge după epure sau detunătură-impuscătură, strică vânatul, etc.), cu rezultat garantat.

Adresați cu răspuns plătit, 7 lei în plic. Crescătorii și școala de dresaj pentru câini de vânătoare. Homorod I, județul Târnava-Mare.

GRIFONI-KORTHAES (pui) de vânzare din: Dia Nell M. R. C. „A.“ 305 după import Greiff Oberbrechen M. R. C. „A.“ 380. Canisa „Orion“ pr. Dr. E. Schnell (Titu).

POINTER PREMIAT, disponibil la Uniunea vânătorilor pentru a monta cățea pointer cu pedigree, în vederea prășilei de calitate superioară.

Hamerless cal. 20 cu ejector aproape nouă, vând sau schimb cu 12—16 sau drilling. Simionescu, Str. Petre Liciu 28. (Lemaitre).

La Magazinul „MUNISPORT“

din STRADA DOAMNEI No. 8
(VIS-A-VIS DE BURSĂ)

Găsiți cu pre-
țuri originale
și de fabrica-
țiune în tot-
deauna re-
centă renumi-
tele cartușe;

3 STELE
(fără fum)

2 STELE
(fără fum)

1 STEA pulbere neagră **VULPE** pulbere neagră

Mai găsiți: **CARTUȘE**: Flobert, Winchester (short, long, extra-long, long-rifle) de revolver, toate calibrele, de pistol 6,35 și 7,65.

TUBURI GOALE începând dela lei 0,75 bucata,

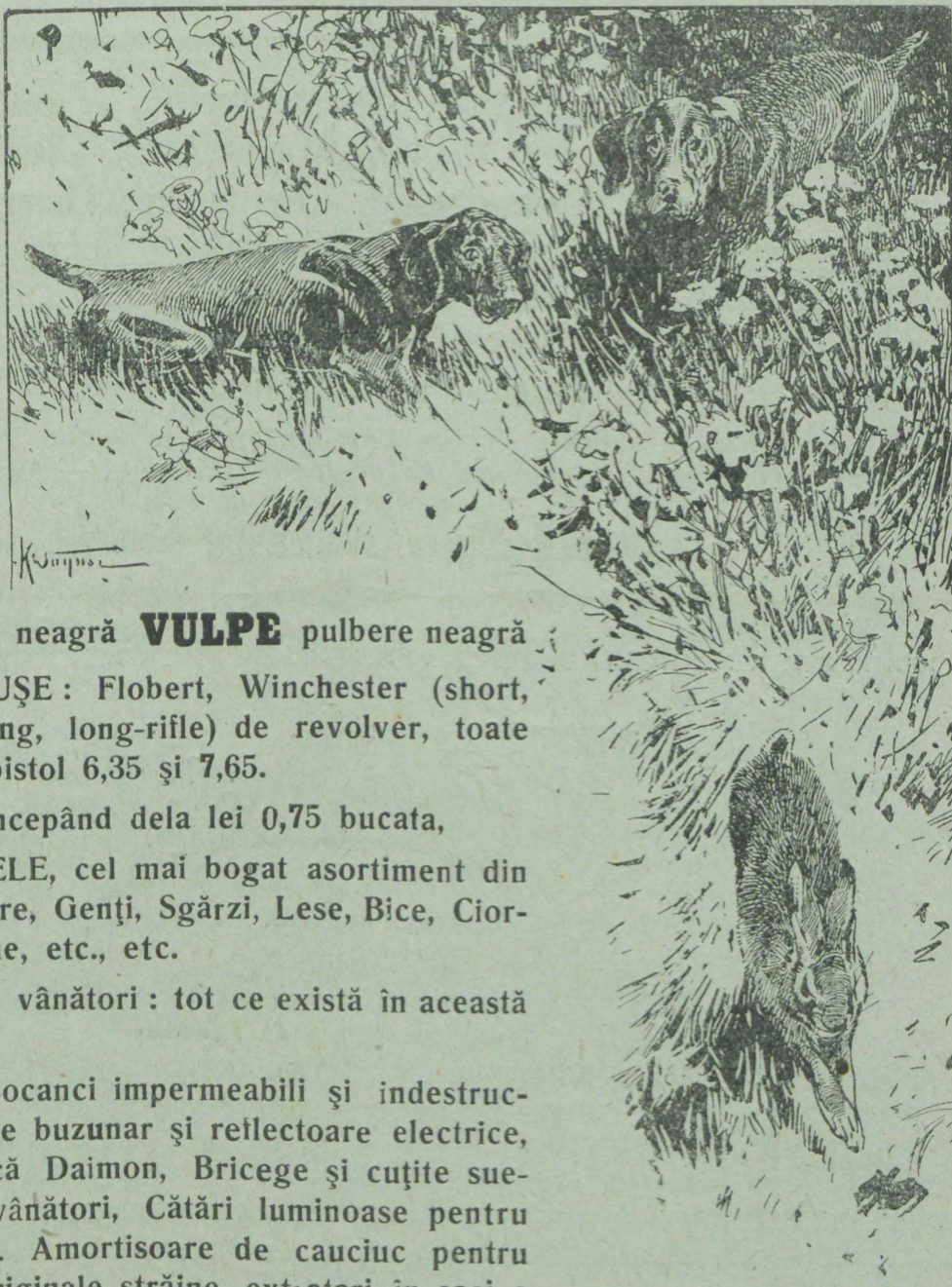
ARTICOLE DE PIELE, cel mai bogat asortiment din țară: Cartușiere, Genți, Sgărzi, Lese, Bice, Ciorchinare, Scaune, etc., etc.

ACCESORII pentru vânători: tot ce există în această branșă.

SPECIALITAȚI: Bocanci impermeabili și indestructibili, Lămpi de buzunar și reflectoare electrice, renumita marcă Daimon, Bricege și cuțite suedeze pentru vânători, Cătări luminoase pentru ochit noaptea. Amortisoare de cauciuc pentru arme, Alice originale străine, extratari, în saci a 1 kg. etc., etc.

ARME EFTINE și ARME FINE

Cataloa bogat ilustrat contra 20 lei în timbre postale

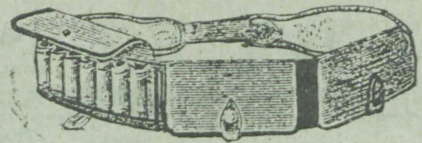
„MUNISPORT“

Str. Doamnei No. 8

ATENȚIUNE!

IN CALEA VICTORIEI No. 77
VIS-Ă-VIS DE BISERICA ALBA (în Curte)

S'A DESCHIS UN Atelier special pentru articole de vânatoare

Tocuri din piele și pânză pentru arme, Tocuri din crupon,
Genți, Fileuri, Scaune tripod, Rucksacuri, Ciochinari, Sgarde
simple și de dresaj, Cartușiere, Bice, etc.

Se execută ireproșabil din material de prima calitate. — Prețurile cele mai avan-
taioase. — Pentru membrii și societățile afiliate Uniunii Generale rabat de 10%

**ARTICOLE DE VOIAJ: Geamantane, Truse, Cutii de pălării,
Serviete, Portefeuille-uri, Porte-moneuri** SE GĂSESC GATA ȘI DE COMANDĂ

Pentru articole de vânatoare expoziție la Sediul Uniunii
Rugăm vizitați aceasta și atelierul nostru spre convingere. — Anunțând printr'o c. p.
trimitem prețurile curente

N. TĂNĂSESCU & C. IVANESCU Calea Victoriei 77

FURNIZORII

CURȚEI REGALE

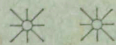
SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

BUCUREȘTI. — CALEA VICTORIEI Nr. 41. — TELEFON 320-01

PRIMA SURSĂ ÎN ȚARĂ PENTRU:

CADOURI FINE ȘI APARATE — PORTELANURI, CRISTALURI, LAMPI, etc.

TOTDEAUNA NOUȚĂȚI

PIESE ARTISTICE

REPARATIUNI

de orice fel de **ARME DE FOC** oricât de
complicate, înlocuire de piese deteriorate, etc.

Se execută prompt, competent și conștiincios
de armurier membru al Uniunii, fost șef
la Uzinele de Arme din Herstal-Belgia.

:: :: :: A se adresa Uniunii :: :: ::

AVIZ

SOCIETĂȚILOR DE VÂNĂTOARE

Uniunea Generală a Vânătorilor din România dispunând de un lot de circa 20.000 cartușe reduse pentru prepelițe, becasine și chiar pentru sitari, cal. 12 și circa 6.000 dto. cal. 16 le oferă societăților afiliate cu prețul redus de :

Lei 450 suta de bucăți

franco porto la sediu (cheltueli de transport în sarcina Uniunii) când se comandă cel puțin 500 bucăți.

Nota de Comandă :

Soc. de vânătoare din
comuna jud. a remis prin
prin of. post.
mandat postal suma de Lei
drept contravaloare pentru cartușe reduse cal
pe cari roagă a i le expedia.

PREȘEDINTE,

Revista Vânătorilor

ORGAN OFICIAL AL UNIUNEI GENERALE A VÂNĂTORILOR DIN ROMÂNIA

::: SEDIUL „UNIUNEI“ : STRADA GENERAL CHR. TELL No. 9 Bis — TELEFON 2-51-58 ::: :::

Redactată de cei mai de seamă tehnicieni și specialiști în materie de vânătoare din țară, publică : articole cu subiecte pur vânătoarești de interes general, privind protecția și înmulțirea vânatului, educația vânătoarească, tehnica armelor, chestiunile juridice privitoare la legea vânatului, dispozițiunile luate de organele administrative ale vânătoarei, lista contraveniențelor la legea de vânătoare, dări de seamă a societăților de vânătoare afiliate, precum și orice gen de literatură cu subiecte de vânătoare.

Abonamentul anual 300 lei. Pentru soc. afiliate 400 lei. Taxa de înscriere 200 lei

La orice corespondență atașați mărcile pentru răspuns

Domnii colaboratori pot obține oricâte separete, doresc, din articolele domniilor lor, comandându-le direct la tipografie sau prin intermediul Uniunii, după un tarif minimal

Manuscrisele nu se înapoiază. — Domnii colaboratori sunt deci rugați să-și păstreze copie de pe articolele trimise pentru «Revista Vânătorilor»

CARTA POSTALA

Uniunii Generale
a Vânătorilor
din România

BUCUREȘTI

Str. G-1 Cîr. Tell, 9 bis

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 25 Lei
PREȚUL UNUI NUMAR VECHI 30 Lei